

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಆಗಿ ಜನರು ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಹಕಾರ ಭೂಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಈವರೆಗೆ 33,800 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರೈತರು ಒಂದು ಮತ್ತು ಎರಡು ಇನ್‌ಸೂರ್‌ಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬಾವಿ ಪೂರ್ತಿ ಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಕಣ ಕಟ್ಟಿ ಎಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪುನಃ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಲು ಹಣ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಫೈನರ್ ಬರ್ ಆಗದೆ ಇದ್ದರೆ, ರೈತನ ಗತಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ? ಅವನು ಇದರಿಂದ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಮೊದಲು ಅವನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಿ. ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ರ‍್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶೇಕಡ 90 ಭಾಗ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರೈಮರಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಗೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಏನೂ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ಅವರಿಗೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಆಧಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರೂ ಒಂದು ಕಂತು ಕಟ್ಟದೇ ಹೋದರೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಬೇಡಿ. ಅವನಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸಿ. ಈಗ ನೀವು ಶೇಕಡ 90 ಪರ್‌ಸೆಂಟು ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲ್ಯಾದೇವಿಕೆಂದು ಏನು ಒಂದು ರೂರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು 50 ಪರ್‌ಸೆಂಟಿಗೆ ಇಳಿಸಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಕೋಆಪರೇಷನ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 4 ದಿವಸ ಮಾತ್ರ 11, 12 ಇಂಚು ಮಳೆಯಾಯಿತು. ಜಮೀನು ಸ್ವಲ್ಪ ತೇವ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಖಾಯಂಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯ ಭಾಗವಾಗಿ 64 ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಅರ್ಜಿಗಳೂ ಬಂದಿವೆ. ಈಗ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎತಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದಿರಿ? ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರಬೇ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೀರಾ? ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಮಾಗಡಿ ಪಾಳ್ಯದ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಆಡಿಟರ್ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಿನ್ನೆ ದಿವನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನಿಶ್ಚಾಸ ಠರಾವಿನ ಮೇಲೆ ಜವಾಬು ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಜವಾಬು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜವಾಬು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ನಂಜೇಗೌಡರು ಎಂ. ಎನ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಮೇಲೂ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೂ ಕೆಲವು ಗುರುತರವಾದ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Point of order whether a Minister can reply to points raised in connection with No-confidence Motion already disposed of while replying to debate on Motion of Thanks.

Sri K. H. RANGANATH (Mudigere).—I rise to a point of order, Sir The Hon. Deputy Minister while opening his speech, he was pleased to say that he is now replying to the remarks made during the debate on the motion of no-confidence. He prefaced his speech by saying to that effect. In fact, the reply to the Motion of Thanks can only be given by

(SRI K. H. RANGANATH)

the Mover of the motion namely Sri D. M. Siddiah. In fact, we are not in the chapter of no-confidence. That chapter is over. Probably the Deputy Minister does not know many of the rules. It is not in order now for the Hon. Deputy Minister to reply to the debate that took place in respect of the no-confidence motion today. Now the reply has to be in respect of the Motion of Thanks.

Sri M. NAGAPPA.—In substantiating the point of order raised, I wish to draw attention to rule 288 of the Rules of Procedure, which clearly lays down that a Member while speaking shall not reflect on any determination of the Assembly except on a motion for rescinding it. The Hon. Chief Minister or any Minister who was replying to the debate on that particular motion, could have replied to all points raised. Other wise, it only means that Government has no answer to those points. That is the only inference that can be drawn. No member is entitled to speak about that motion because the debate is over and the House has also given its determination because it has been put to vote. Any attempt to reply to those points amounts to a reflection on the decision of the House. I therefore submit that the Hon. Deputy Minister may not be permitted to refer to those matters which have been discussed at the time of no-confidence motion.

Mr. DEPUTY SPEAKER—The Minister will reply to the debate on Motion of Thanks. In the meanwhile he is not prevented from touching on other points.

Sri M. NAGAPPA.—Rule 288 (iv) says: that a Member should not reflect on any determination of the Assembly except on a motion for rescinding it.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, the point before the House is the Motion of Thanks to the Governor. The Hon. Deputy Minister prefaced his speech by saying that he is going to reply to the points raised in connection with the no-confidence motion yesterday. That means that motion is still alive. But that motion has been already decided upon and disposed of.

Sri VEERENDRA PATIL.—Sir, I wish to submit to the Hon. House that yesterday when I was replying to the debate on the no-confidence motion in the beginning itself, I made it clear that several allegations were made and several observation were made but, I am going to confine myself only to one issue, that is, the judgement passed by the High Court and also the Supreme Court in regard to the excise sales in Mysore State. I also said that with the permission of the Chair, I am taking another opportunity because I knew that opportunity was going to come to me today while replying to the debate on the Motion of Thanks. I said so far as the other allegations and charges are concerned, I will reply to them today. Instead of my replying to all the points, I requested my colleagues to reply to some of the points. If I alone have to

reply to all the points, it will take a lot of time. I cannot dwell on those points in greater detail. That is why I have requested other Ministers and believe the Government has got every power to make a statement and clear the position in respect of allegations made on any Minister or the Government.

Sri K. H. PATIL.—Sir, the point is, that we are not guided by our wishes. We are to be guided by the rules of procedure. Yesterday, we had the no-confidence motion and that is over. It was put to vote and disposed of. It was decided by the House. In fact the Hon. Chief Minister did exercise the right of reply. Even rule 294 was applied. If he could not reply to some of the points raised yesterday, we can only draw the inference that the Government had nothing to say in the matter.

But during the Motion of Thanks to the Governor, he wants to reply to the points which were raised in the course of discussion on no-confidence motion. That would not be according to rules. That is not in order. That is my respectful submission.

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Periyapatna).—Sir, it may be said that the Chief Minister yesterday evaded answering some of the serious allegations made against the Government at the time of the no-confidence motion. We cannot prevent him from saying anything he wants. Or he may not say. But now when the Motion of no-confidence is not before us, if a Member wants to speak and specifically says that he is replying to the points raised at the time of the no-confidence motion, to say the least, it becomes irrelevant, and it is not in order. I can see the force of the argument put forward by the Hon. Chair. We cannot prevent a member from saying what he wants or what he feels. But the Chair can prevent any member from saying what is irrelevant. What is relevant for discussion now is the points that have been referred by the Members of this House on the Motion of Thanks. If any Members wants to cover all subjects from Cape Camorin to Himalayas, it is certainly for the Chair to say that it is irrelevant and he may confine himself to the point at issue.

Sri K. H. PATIL.—Sir, I further raise the point that under the rules the Minister has no right of reply. That is the point I am trying to canvass here. The Hon. Chair has given a ruling yesterday. The right of reply vests under rule 294 only with the mover of the motion, who in this case is Sri D. M. Siddiah and he alone can have the right of reply. The Council of Ministers has no right of reply. At best they can seek your permission to speak or intervene in the debate. But it cannot be considered as reply and if Sri D. M. Siddiah does exercise his right of reply, it has only to be inferred that these proceedings are recorded and there is no reply. This Ministry has no right of reply.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Government has got a right of reply. Rule 22 provides for such a right of reply and I cannot curtail the right of reply of Government.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, may I draw your attention to rule 22 ?

Sri D. M. SIDDIAH.—In supporting the motion, the Minister has got a right of reply under Rule 22.

Sri K. H. PATIL.—It is only right of explanation and not a reply. If the Hon. Chief Minister wants to give an explanation, it can be done. Under rule 22 he has no right of reply. Under rule 294 any other member has a right of speaking with the permission of the Chair. That is what I am submitting. If the Chief Minister is now allowed, then Sri D. M. Siddiah will lose the right of reply.

[MR. SPEAKER in the Chair].

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ವಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥರವರು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತಿದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನೆ ಅವಶ್ಯಾಸ ನಿರ್ಣಯ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತನಗೆ ತಾಪತ್ರಯವಾಗುವ ಸಂಗತಿ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಬಹುಶಃ ನಾವು ಮಾಡಿದ ಅಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸರಕಾರದ ಪಕ್ಷದವರೂ ಸೇರಿ ಒಟ್‌ಡೆನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಏನೋ. ನನ್ನೆ ಆ ಒಂದು ಭಯದಿಂದ ಪ್ರಬಲವಾದ ಅಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೆ ಇವೇಡ್ ಮಾಡಿದರು. ಇವತ್ತು ಒಂದು ಗಂಡಾಂತರ ಕಳೆದಿದೆಯೆಂದು, ಅವಶ್ಯಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಸಭೆಯು ತೀರ್ಮಾನವೇನಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದಿಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri M. S. KRISHNAN.—On a point of order, Sir. I have heard with attention what the Chief Minister stated. He could not answer all the allegations made by the members and that is why he reserved one point raised in the no-confidence motion and he wants to divide other points amongst other Ministers. During the no-confidence motion several other points were raised by members. My submission is, that the Chief Minister cannot do so. Why I am saying is, rule 22 says that the Chief Minister or any other Minister can explain. Rule 22 specifically provides for right of explanation on the motion of thanks and not on the no-confidence motion. In the circumstances the Chief Minister can reply by way of explanation. Secondly he can do or some other Minister may do but not both. Subsequently it also states "at the end of the discussion". It means one person can have the right of reply and not all persons. Supposing one Minister has to say something and he is permitted, the other Ministers also can be permitted. But that is not envisaged in rule 22. It specifically states Chief Minister or any other Minister and not all Ministers. That is the interpretation of rule 22. Then, the Chair also has to fix up the time.

Mr. SPEAKER.—I believe the member credits the Presiding Officer with intelligence enough to understand him.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ರೂಲ್ 25ರ ಪ್ರಕಾರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ವಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವನ್ನು, ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

Sri K. H. RANGANATH.—I want to make a clarification.

Mr. SPEAKER.—Does the member want to obstruct the hon. Minister? I have permitted the Hon. Minister to state the views of the Government.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂತಹ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

Sri K. H. RANGANATH.—I want to say a few words before the hon. Minister speaks.

Mr. SPEAKER.—I request the hon. Member to allow the hon. Minister to finish his speech.

Sri K. H. RANGANATH.— He is misinterpreting. Let me explain the situation. My point of order was seized by the House and discussion was going on it. The point of order raised by me was quite different. The hon. Minister for Parliamentary Affairs was not present when I raised the point of order and dwelt on it.

Mr. SPEAKER.—At my request, the hon. Minister for Parliamentary Affairs is explaining the position. After I heard Sri M. S. Krishnan, I wanted to hear the hon. Minister also with respect to the point of order so that he might help the Chair. So the hon. Minister may be allowed to state the point of view of the Government first.

Sri K. H. RANGANATH.— My point is this: when my point of order is under discussion, can the Chair simultaneously allow another point of order? Can you not kindly bear with me for a minute and allow me to explain the position?

Mr. SPEAKER.—First let the hon. Minister finish his statement. Then I shall hear Sri Ranganath.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಏನು ಉದ್ದೇಶಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೋ ಅದಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂತಹ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು 22ನೇ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ರೋಪವನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಾಗಲಿ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾದಂತಹ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ರೂಪವಾಗಿ ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸ್ವಾಮಿ ಈ ರೂಲ್ 22ರ ಪ್ರಕಾರ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಭಾಗವಹಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಬಾಕಿ ಇತರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಏನು ಧೋರಣೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಅಂತ ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಎತ್ತಿರತಕ್ಕ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ತಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಅಫೇರ್ಸ್ ಮಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಸಮ್ಮನ್ಯ ಒಂದು ತರಹ ದುರುಗುತ್ತಿಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಒಂದು ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಅವರೇನಾದರೂ ಆ ರೀತಿ ದುರುಗುತ್ತಿಕೊಂಡು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, I may be touchy. Even now, he is looking at me in that very fashion. You can see his face.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಹನನ್ಮುಖಿಯಾಗಿಯೇ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ದಯಮಾಡಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ, ತಾವು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದವರು ಕಾಲಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು.

Sri K. PUTTASWAMY.—The hon. Member seems to have mistaken me. There is no reason for me to stare at him or look at him.

Sri K. H. RANGANATH.—While the Hon. Deputy Minister for Transport and Tourism started replying today, he prefaced his speech by saying that he wanted to reply to some of the allegations made by the hon. Member Sri H. N. Nanje Gowda yesterday while speaking on the Motion of No-Confidence. Immediately I raised a point of order that to-day he could not do so because that Motion was not before the House, and the House, was not seized of it. The House is seized today only of the Motion of Thanks moved by Hon. Siddiah and in reply to that references made with regard to the Governor's Address could be replied and that the points raised during the speeches made on the No-Confidence Motions should not be replied. That was my point of order. My objection was that the Hon. Deputy Minister was not in order if he replied to the references made during the debate on the No-Confidence Motion. I was substantiating my point of order. In the meanwhile, the Hon. Minister for Parliamentary Affairs came to the House. Probably he might not have heard what was stated by the Deputy Minister for Transport in this House some time ago, The Hon. Member Sri M. S. Krishnan also might have come in the middle of my speech on my point of order. Sri Krishnan referred to rule 22 in respect of his point of order.

Sri K. PUTTASWAMY.—A point of personal explanation with the permission of the Chair. I am sorry Sri Ranganath has mistaken me.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—When this point was raised, the Hon. Speaker was in his Chamber. This was raised under Rule 288 (4).

Sri K. PUTTASWAMY.—It is a point of personal explanation. If you permit me I want to say a few words.

I am sorry, the Hon Member Sri Ranganath has mistaken me. I am sorry to say that I was not aware of the fact that he had raised a point of order earlier. I came a bit late from the Hon. Speaker's Chambers. Then Sri M. S. Krishnan who had raised a point of order under Rule 22. was speaking. Then you were pleased to give permission to me to put forth Government's views and I spoke. In the meanwhile, Sri Ranganath sought your permission to explain his point of order, once again. Had I known earlier that the House was seized by his point of order, I would never have interfered. I think I have with humility enough recognized that every Member of this House is as respectable as any other, either the Chief Minister or even the presiding Officer. I never lack in my respect or regard for any hon Member of this House.

Mr. SPEAKER.—I heard the Hon. Members Sri Krishnan and Sri Ranganath and the Hon. Minister for Parliamentary Affairs as to the scope of the answer to be given on behalf of the Government. This rule has been interpreted in the past in a particular manner. The previous proceedings show that replies were given not only by one Minister but by a number of Ministers on behalf of the Government and that position obtains not only here but in other legislatures also. The interpretation of the words 'Chief Minister or any other Minister' means Chief Minister and other Ministers. Though the singular is used, the singular includes the plural also unless there is anything in the context prohibiting it. So I do not find any force in the point raised by the Hon. Member Sri Krishnan.

The second question is when the debate is complete? Every Minister is a member of this House and if he wants to intervene in the debate, no rule prohibits him from intervening before the final reply is given. Therefore, if the hon. Ministers want to intervene, I think there would be no objection to it and the Chair cannot prevent them from intervening. So, there is also no force in this point raised by the Hon. Member Sri Krishnan.

As regards the contents of the reply, several matters are included in the Governor's Address. All those matters and the matters contained in the amendments tabled by hon. Members are before the House and if the Hon. Minister wants to reply to them, I think there is no rule to preclude him.

SRI K. H. RANGANATH.—Before the Chair completes the ruling, I would like to submit the context in which the point of order was raised. The Hon. Deputy Minister prefaced his speech saying that he would reply to the points raised by this hon. Member Sri H. N. Nanje-Gowda yesterday on the no-confidence motion. Therefore, I raised the point of order. Now he cannot reply to the no-confidence motion since that is not before the House today.

Mr. SPEAKER.—The reply can be with respect to the contents of the Governor's Address, the amendments Tabled by hon. Members and all the speeches made here.

SRI K. H. RANGANATH.—The Deputy Minister prefaced his speech by saying that he wanted to reply to the allegations made by the Hon. Member Sri Nanje Gowda on the no-confidence motion. Therefore, my point of order is that he would not be in order to reply to the motion of no-confidence which concluded yesterday itself. That motion is not before the House today.

SRI H. N. NANJE GOWDA.—The difficulty is that the Deputy Speaker was in the Chair when the Deputy Minister rose to reply and you have come now. Therefore, if you find it difficult to follow what happened in your absence, you may refer to proceedings.

SRI S. SIVAPRA.—A simple proposition has been made complex. The present motion is so comprehensive that the Deputy Minister could

(SRI S. SIVAPPA)

reply to any speech, but he prefaced his speech by saying that he would reply to the points raised in the no-confidence motion. Therefore the Deputy Minister has gone wrong.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜವ್ಹರನಯ್ಯ (ಹಾಸನ).—ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿ. ಇನ್ನುಳಿದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಅಮಿಶ್ಯಾಸನಿಯದ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಎಕ್ಸೆಕ್ಯೂಟಿವ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಮತ್ತು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರೂ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗ ಸಮಯ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದಲೇ ಕಾರಣ, ಹಾರಂಗಿ ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವಿಚಾರಗಳು ಬಂದಿದ್ದವು, ಅದೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉಳಿದ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದೇ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ.

SRI H. N. NANJE GOWDA.—The Deputy Minister has conveniently avoided replying yesterday. If the reply had been given yesterday, the sense of the House would have been different. Sub-rule (v) of rule 288 says that a member while speaking shall not reflect on any determination of the Assembly except on a motion for rescinding it. The Assembly has already voted on the no-confidence motion. If the matters raised in the no-confidence motion were to be replied today, it means that we are reflecting on the determination of the Assembly.

MR. SPEAKER.—On the point whether there could be any debate on the motion of no-confidence which has been disposed of by this House, I have no doubt in my mind that the motion is over and no reference to that can be made now. But without making reference to the no-confidence motion the Hon. Ministers can refer to those matters in the course of their reply.

SRI K. H. PATIL.—I rise to a point of order, Sir. I recall to the memory of the Hon. Chair that yesterday a ruling has been given by the Chair that rule 294 is applicable to the Governor's Address. The motion has been moved by the hon. Member Sri Siddaiah and under rule 294 the right of reply is that of the hon'ble Member Sri Siddaiah. It does not mean that the Ministers cannot explain the position; they can do so with the permission of the Chair. They have started as if they have the right of reply; that is not so. They had certainly the right of explanation only with the permission of the Chair and that too after the mover has replied. Here the question is that the mover has not replied at all probably because he has nothing to reply and so the Government has no right to speak either by way of explanation or reply. Therefore, the Deputy Minister or the Chief Minister cannot be allowed to reply to this debate, and the motion may straightaway be put to vote and decision taken.

MR. SPEAKER.—I cannot prevent the Hon. Ministers from intervening in the debate before the mover Sri Siddaiah has spoken. Of course, he will also reply.

Sri K. H. PATIL.—The Hon. Member Sri Siddaiah has not at all attempted to reply. Now that the Government has come forward to reply, he has lost the right which he had. Now the question is whether these people have now got the right of reply or not. I say they have lost the right of reply.

Mr. SPEAKER.—Why does the Hon. member say so?

Sri K. H. PATIL.—When the Hon. Deputy Minister rose the Deputy Speaker was in the Chair and he called upon him to reply.

Mr. SPEAKER.—He might have intervened at that time.

Sri K. H. PATIL.—No. A point of order was raised then. It was then pointed out that he was replying.

Mr. SPEAKER.—The way of speech is peculiar to each member whether he be a member or a Minister. If he were to reply to the points raised by Sri K. H. Patil he might say 'I want to reply to the points raised by Sri K. H. Patil.' That does not mean that he was replying. I take it that he was only intervening in the debate.

Sri K. H. PATIL.—I accept that every member has got a right to make his speech in a particular way. I have no objection to that. But if they claim that they have got a right of reply, it is certainly against the rule because the rule is very clear on that point.

Mr. SPEAKER.—Nobody can prevent them from intervening in the debate.

Sri K. H. PATIL.—My point is that the right of reply cannot be given to the Government again because he has started his speech as a right of reply.

Mr. SPEAKER.—After the mover of the motion replies, if the Chief Minister again wants to reply he may do so with the permission of the Chair.

Now, the Deputy Minister, Sri H. C. Boraiah, may reply without making a reference to the no-confidence motion which was rejected by this House.

Motion of Thanks to the Governor's Address

(Continued)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಾಯ್.—ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಗೆ ರೂಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ಸ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಅದು ನಿಜವಾದುದಲ್ಲ. ಅದರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ದಪ್ಪ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಕೂಡ ಇವೆ. ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ರೂಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ಸ್ ಇವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ನೌಕರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಕೇಡ್ ಅಂಡ್ ರಿಕ್ಯೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಸಹ ಇವೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ರೂಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಕ್ತಿಗಳು ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಗೆ ಚೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

SRI H. N. NANJE GOWDA.—Just now the Chair gave a ruling that no matter which was referred to in the no-confidence motion should be referred to by the Deputy Minister, but he is referring to it.

Mr. SPEAKER.—I have not given that ruling. It must have been referred to in some amendment. I only said that he should not make a reference to the no-confidence motion and that without making any reference to that he can explain the position of the Government.

SRI H. N. NANJE GOWDA.—I was the only person who spoke about this on the no-confidence motion. Nobody referred to this in the discussion on the Governor's Address.

Mr. SPEAKER.—My ruling is that they need not make any reference to the no-confidence motion, but they can reply to the points referred to in the Governor's Address, in the amendments given by members to the motion of thanks and also in the speeches made in the course of the debate on the Governor's Address. The Minister is very well within his right to reply to the points with regard to the activities of the Road Transport Corporation.

Sri M. S. KRISHNAN.—You were pleased to rule that he could reply only to the points raised during the course of the debate on the Governor's Address, but the Deputy Minister is replying to the points raised during the debate on the no-confidence motion. This particular point was not referred to either in the amendments or in the speeches of members on the motion of thanks. You may please look into the records and allow him to refer to this only if you find that this point was referred to in the discussion on the Governor's Address by any member. I submit that till then you should not allow him to reply to this point.

Mr. SPEAKER.—There is no force in the point of order. The Hon. Deputy Minister may reply with regard to the working of the Road Transport Corporation.

SRI K. H. RANGANATH.—You may kindly see from the records whether these points were raised during the course of the debate on the Governor's Address and then only allow him to reply.

Mr. SPEAKER.—It is left to every Minister to choose the manner of his reply. Now the Deputy Minister can refer to the working of the Road Transport Corporation and fully explain Government's stand, but he should not make any reference to any speech made during the course of the no-confidence motion. Without making reference to that he can explain the working of the Road Transport Corporation.

4.00 P.M.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ನಮ್ಮ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದನಂತರ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಇದರ ಜೇರ್‌ಮೆನ್ ಆಗಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನೆಪೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಒಬ್ಬ ವೈಸ್ ಜೇರ್‌ಮೆನ್‌ನನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇವರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಅವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ

ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ. ವೆಡ್ವಾಸ್, ಬೊಂಬಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಈ ಇಂಟರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು, ಅಲ್ಲಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಹೋದರೆ ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Supposing a Minister goes for a Conference and he may not attend the meeting, but draws the T.A.?

Mr. SPEAKER.—The Hon. Minister is not yielding. Any time consumed for interruption, be he a Minister or a Member, will be at the expense of the Member speaking.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ತುಂಬಾ ಒಪ್ಪಾಡುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ತಮಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಅವರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕಾರಾತ್ರಿಕವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ.ಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಬಿಸಿನೆಸ್ ಕನ್ಸಲ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ನೇಮಕ ಮಾಡಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ರಿಫೋರ್ಮ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಶಿಫಾರಸುಗಳು ಇವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಟೀಫ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಪೋಸ್ಟು ಇದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಭರ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಡ್ವರ್ಟೈಸಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕರನ್ನು ಇಂಟರ್ವ್ಯೂ ಮಾಡಿ.....

Sri K. H. PATIL.—Sir, may I bring to the notice of the Chair that Deputy Minister is reading something written by somebody else? There should not be one rule to the Opposition and another rule to the Treasury Bench.

Mr. SPEAKER.—The rule is that the Members should not read. But, there is exception in respect of Ministers. They can read from a written statement or a written document.

Sri H. C. BORIAH.—Sir, I am only referring and speaking. ಅವರಿಗೆ 750 ರೂಪಾಯಿ ಮೊದಲು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ನಂತರ ಕೇಡರ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ 1,500 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, I rise to a Point of Order and my Point of Order is this. The Hon. Deputy Minister is saying regarding the appointment of the Chief Mechanical Engineer, which I referred to in the discussion on the 'No-confidence' motion. I alleged this particular instance, and I keep it with me. It is my privilege to see that I am not mistaken by the public. What I said was that in the interview the Government selected and helped their own henchmen. Please refer to page 1043 of the Mysore Civil List. What the Deputy Minister is saying is not in order. He is misleading this House, and his misleading the House is not in order.

Mr. SPEAKER.—The Hon. Member cannot intervene like that.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, you were kind enough to give a Ruling that no matter referred to, in the 'No-confidence' motion should be replied. Since they have replied, I think, we have got a right to challenge this selection. Serial Number 1 was drawing a salary of Rs. 800 and serial number 2, Rs. 720. Some others had also applied. Now the Minister says that it was done according to the Cadre and Recruitment Rules. They have helped their own henchmen.

Mr. SPEAKER.—I have heard the hon. Member. I do not find any force in his argument. I have allowed the Deputy Minister to speak about the working of the M.S.R.T.C. But the Hon. Minister should not refer to the points in the 'No-confidence' motion.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ, ರೂಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಶನ್ಸ್ ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯವರು ನಡಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ನಡಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಯಾವುದಾದರೂ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಸೆರೆಕ್ಷನ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ವರ್ಗದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಆಡಳಿತದ ಹಿತವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನಕ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವ ವಿಮ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಫ್ಯಾಸ್ಟೀಸ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಕೆಲವರನ್ನು ಡಿಸ್ ಮಿಸ್ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ ಮಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಮಾಡಿದ್ದರಿಲ್ಲ ಪುನಃ ಹೊಸದಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 247 ಜನರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ರೂಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಶನ್ಸ್ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೇ ಎನಕ ಯಾವುದನ್ನೂ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಪುನಃ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಎನಕ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯಂತಹ ಪದವಿಗಳಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಇನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವುದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಬಾಡಿಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯ ದಯಾನಂದ್ ಕಂಪೆನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲೇಗರ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮದೇ ಒಂದು ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ರಾಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುವುದು ನಿಜ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ 6.24 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಟರ್ನ್ ಬರುತ್ತದೆ. 1967-68 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 1 ಕೋಟಿ 31 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಷರಮಾನವನ್ನು ನಾವು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಡಳಿತದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅನೇಕ ದೋಷಾರೋಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಏನಾದರೂ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಆ ನಂತರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯವರು ಒಂದು ಪ್ರೆಸ್ ಅನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಮಗೆ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಅದು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಅಮೇರೆ ಒಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಡಿವಿಷನ್ ನಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಬ್ರೇಕ್ ಡೌನ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. 1967-68 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 26 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬ್ರೇಕ್ ಡೌನ್

ಇದೆ. 1965-66 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 34 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬ್ರೇಕ್‌ಡೌನ್ ಇತ್ತು. ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು 26 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪುಟ್ಟ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಬೇಲೂರು ಮತ್ತು ಹಳೇಬೀಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೆರಿಯನ್ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ರೆಸ್ಟ್ ಹೌಸ್ ಅನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ರೆಸ್ಟ್ ಹೌಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಹಳೇಬೀಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟಿ. ಬಿ. ಇದೆ. ಅಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೊಡ್ಡಬೊರೇಗೌಡರು ಕೆ. ಆರ್. ಎಸ್. ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರೆಸ್ಟ್ ಹೌಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ 6 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕನೇಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಬಂದರೆ ಅವರು ಇಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ರೆಸ್ಟ್ ಹೌಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟು ವಿಚಾರ ನನ್ನ ಇರಾಬೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್ದು ಆಯಿತು.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪನವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಗುರುತರವಾದ ಆರೋಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಹೋದಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪನವರನ್ನು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಕಾಣಲೂ ಇಲ್ಲ, ಎದರುಬದರು ಬರಲೂ ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಉಪಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದೆ ಎಂದು ಏನು ಅವರು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಬಹಳ ದುರ್ವೈಯೆ ಸಂಗತಿ. ನಾನು ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬೇಕಾದರೆ ರಿಜರ್ವ್ ಪೊಲೀಸ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಕೂಡ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ನಾನು ರಿಜರ್ವ್ ಪೊಲೀಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ ಅಮೇಲೆ ನಾನು ಜನಗಳ ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮರಾಠೆ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಒಬ್ಬಕೊಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮರಾಠೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅಂಥಾ ಒಂದು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ. 1947 ರಿಂದ 1968 ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಗಳ ಕಾಲು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಜಾ ಯಿ ಮಾತು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಹಾಗೆ ಏನೂ ಬಂಡವಾಳವಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಜನ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಜನ ಜನಗಳ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನಾ ನಾವು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್. ಏನೂ ಬಂಡವಾಳವಿಲ್ಲದವರೂ ಎಂದರೆ ಏನು ? ಈ ಪದವನ್ನು ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೇ ?

MR. SPEAKER.—The Hon'ble Leader of the Opposition has taken objection to the word "Bandawala illadavaru" used by the Deputy Minister. The Members of the opposition have used more serious words than that. They should not be touchy about these things.

SRI K. H. RANGANATH.—If the House wants I can get those people to whom he has approached. He visited Chikkasiddavvanahalli. He says with some emotion that he has done so. I was in that Hobli during election. Mr. Siddaveerappa may not be available now. When he is

(SRI K. H. RANGANATH)

absent, he wants to make use of this occasion. I know the villages to where he had gone. He has made such appeal to those people.

Sri D. B. KALMANKAR.—He is misleading the House.

Mr. SPEAKER.—The Rule says that unless the hon'ble Member speaking yields, nobody should intervene; but on the other hand every member is bound to hear him whether he speaks sensibly or insensibly. This is the type of outlook every hon'ble Member should have. Opinions may differ and that is altogether a different thing. I request the hon'ble Member not to interrupt him even if he says anything wrong.

I have heard Hon'ble Member Mr. Vatal Nagaraj using words like "papa" and all that. But the other day when the Hon. Minister of State Mr. Shankar Rao uttered the word "O ho" serious objection was taken by some Members. Therefore, I would request the hon'ble Members to avoid using such words hereafter.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿ. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Deputy Minister has the right to speak and every hon'ble Member is bound to hear his speech whether it is relevant or irrelevant.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಏನಾದರೂ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನಾವು ಕಿವಿಯಿಲ್ಲ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಬೇಕು.

(Several members rose to speak)

Mr. SPEAKER.—I have requested the hon'ble Members not to interrupt the Hon. Deputy Minister unnecessarily. Now the Hon. Deputy Minister may please proceed with his reply.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅನಂತರ ಕೊಳಹಾಳ ಗ್ರಾಮದ ಜನರನ್ನು ಬಹಳ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

“ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಜನಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಜ್ಜಯ್ಯ, ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಎಂದು ಅವರ ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಲಿಂಗ ಕೂಡ ನಿನ್ನ ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದೆ ಅದ್ದರಿಂದ ನನಗೇ ಒಬ್ಬ ಕೂಡ”

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಲಿಂಗಧಾರಿಯೇ ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರ ಕಾಲನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

Sri K. H. RANGANATH.—Sir, the Hon'ble Deputy Minister is addressing individual members and not to the Chair.

Mr. SPEAKER.—There should be no interruption. I request the Hon'ble Deputy Minister to address the Chair. That rule applies to each and every member of this House.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು

ನೂಕುವಲ್ಲ ಎಂದು. ಆ ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಸಹಪಾಸದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದವು, ಇನ್ನು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಮಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಿಂದ ಅನುಕೂಲ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ ಕೊಟ್ಟು ನೀವು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“ನನಗೆ ಒಬ್ಬ ಕೊಡಿ, ಅಮೇಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಮುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು”

ಯಾರೊಬ್ಬರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರು ಈ ರೀತಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನ ಭಯಗ್ರಸ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಏನಾದರು ತೊಂದರೆ ಬಂದರೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ. ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸರ್ಕಾರ ಇರುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದನೇ ಹೊರತು ಮುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸಹ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಜನರಿಗೆ ಏನಾದರು ತೊಂದರೆ ಯಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ :

“ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೋ. ಚಿ. ಬೋರಯ್ಯನವರ ಶಕ್ತಿ, ಮುಟ್ಟುಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು.

ನಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಜನರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗ ಯಾವುದೆಂದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು. ಕಾನೂನು ಅಧಿಕಾರ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆಂದು ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜನರನ್ನು ಹಿಂಸೆಪಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ :

“ಇವೊತ್ತು ಇವರು ಜಾತಿಯೆಂಬ ವಿಷ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತಿಯ ದ್ವೇಷ ವನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ” ಎಂಬುದಾಗಿ

ಯಾರಾದರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಲಿ. ವಿಷ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅವರು ಜಾತಿಯ ವಿಷಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಊಟಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜಾತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತರುವುದು ನೂಕುವಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯತೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಪ್ರಚಾರ 1945 ರಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದರೆ ದೇಶದ ಕರ್ಯಾಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ :

“ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಒರೆ ಮೇಲಿರುವ ಮೂರು ಗುಂಡುಗಳ ಹಾಗೆ ಜಾತಿ, ದುಡ್ಡು ಮತ್ತು ಹೆಂಡ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ.....

ಎಂಬುದಾಗಿ. ಇದನ್ನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂರನ್ನು ಯಾರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದರೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಹಾಗೂ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರು ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಜನಾನುರಾಗಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

4-30 P.M.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀರ್ (ನಗರಾಡಳಿತ ಶಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ವಂದನಾರ್ಪಣದ ನಿರ್ಣಯದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕರು ನಗರಾಡಳಿತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅ ನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವೆಲ್ಲ ಮಾತುಗಳಿಗೂ ಈ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವು ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಫೋರ್ಪಡೆಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಕಾವೇರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬೇಗನೆ ಅದರ ನಗರದ ಜನರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಇಂದು ಇದು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಸರಕಾರ ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಂದ ಹಣ ತರುತ್ತದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಯಾವಾಗ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಈ ಕಾವೇರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇಂದು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವಾಸಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವಾಸಿಗಳ ಜನಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ಬಹಳ ಸಹಕಾರಿಯಾದಂತಹ ಯೋಜನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಆಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಬಹುಭಾಗ ಕಾರ್ಯಗತ ವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ (ಬೆಂಗಳೂರು—ಕೋಟೆ).—ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಪೂರ್ಣಮಾಡು ತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ಸರಕಾರ ಯಾವಾಗ ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಅವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸಮಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾಪ್ತ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾವೇರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗಾಗಿ ಮೊದಲು ಎಸ್.ಮೇಟು ಮಾಡಿದಾಗ 25 ಕೋಟಿ ಯವರೆಗೆ ಯೋಜನೆ ಇತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಡಿಸೈನ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಹಾಗೂ ರೂಪಾಯಿನ ಅಪಮೌಲ್ಯವಾದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಇದರ ಯೋಜನೆ ಸುಮಾರು 38 ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ಏರಿತು. 38 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ದವರು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಕೇಂದ್ರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಂದ ತರಬೇಕು ಎಂದು ವಾಟರು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಹಾಗೂ ಸರಕಾರದವರು ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಮೂಲಕ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೇನೋ ಅವರಲ್ಲಿ ನೆಗೋಷಿಯೇಷನ್ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ವಾಟರು ಬೋರ್ಡಿನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವ ರೊಡನೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂತು. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಯಾರು ನೀರು ಬಳಸುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಕರ ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಹಣ ತರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಫ್ರೀ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಎಂದು ಮೊದಲಿಂದ ಇತ್ತೋ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ವಾಟರು ಬೋರ್ಡಿನವರು ನೀರು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಬಳಸುವವರು ಯಾರು ಇದರಿಂದ ಒಂದು ರೆವೆನ್ಯೂ ಏನು ಏನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಇದರ ಮೇಲೆ ರೇಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಫ್ರೀ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಒಪ್ಪದೇ ಇರುವ ಕಾರಣ ಇದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದವು. ಆಮೇಲೆ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವಾಟರು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಏನುವ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದರು. ಇದರಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಎರಡು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮೊದಲನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ 16 ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ಯಾಲನ್ನು ಗಳಷ್ಟು ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಎರಡನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ 30 ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ಯಾಲನ್ನು ಗಳಷ್ಟು ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡರಾಯಿತು. ಮೊದಲನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 22.32 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು 30 ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ಯಾಲನ್ ಗಳಷ್ಟು ನೀರು ಕೊಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಪೂರ್ತಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ

ಹಾಗೂ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 430 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ವಾಟರು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಲೆಕ್ಕ ಇಟ್ಟಿರುವಂತೆ 31-3-68ರ ವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 460.32 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಇನ್ನೂ ಈ ಯೋಜನೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು, ಇದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮೊದಲನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಎಲ್.ಬಿ.ಸಿ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆ ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆಯವರು ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಎಲ್.ಬಿ.ಸಿ. ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಇದನ್ನು 1971-72 ರೊಳಗಾಗಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಅಂದಾಜನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಾಸಿಗಳಿಗಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರವು ಸುಮ್ಮನೆ ಕರಭಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು, ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ಕರಭಾರವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಜನತೆಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಡವೇ ಎಂದೂ ತಿಳಿಸಿದರು. ಜನತೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಸುಂದರ ನಗರವಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ನಗರಗಳ ಬಡಾವಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸುಮಾರು 32 ಹಳ್ಳಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಲು ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಪಿ ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮೂಲಕ

1964-65 ರಲ್ಲಿ	114 ಲಕ್ಷ
1965-66 ರಲ್ಲಿ	119 ಲಕ್ಷ
1966-67 ರಲ್ಲಿ	132 ಲಕ್ಷ
1967-68 ರಲ್ಲಿ	149 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—32 ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಈ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ನಲ್ಲಿಗಳು ಹಾಗೂ ಎರಡೆರಡು ಕಕ್ಕಸುಗಳನ್ನಾದರೂ ಬೇಗನೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಿ. ಇನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ—

1964-65 ರಲ್ಲಿ	9.78 ಲಕ್ಷ
1965-66 ರಲ್ಲಿ	12.32 ಲಕ್ಷ
1966-67 ರಲ್ಲಿ	15.36 ಲಕ್ಷ
1967-68 ರಲ್ಲಿ	16.43 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆರೌಗಾಗಿ ಅಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ

1964-65 ರಲ್ಲಿ	54.26 ಲಕ್ಷ
1965-66 ರಲ್ಲಿ	67.56 ಲಕ್ಷ
1966-67 ರಲ್ಲಿ	82.84 ಲಕ್ಷ
1967-68 ರಲ್ಲಿ	92.35 ಲಕ್ಷ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್)

ಈ ರೀತಿ ಪಿ ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ನಲ್ಲಿ ಎಜುಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹೆರ್ಟ್ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡರಾಗಿ ದೆ ಇದರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹೆಚ್ಚು ಕರವನ್ನು ಹಾಕುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. 1967-68ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಪ್ರೊಫೆಷನ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಮೊನ್ನೆ ಸ್ವಕಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಸರಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿ ಜನತೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿನುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ಸಾಕಷ್ಟು ರೋಡುಗಳಿಗಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ನರಸಿಂಹರಾಜ ರೋಡು, ಕೆಂಪೇಗೌಡ ರೋಡು, ಕೆಂಗಲ್ ಹನಮಂತಯ್ಯ ರೋಡು ಸಿಲ್ವರ್‌ಜೂಬಿಲಿಪಾರ್ಕ್ ರೋಡು, ಪೊನ್ನಾ ಅಫೀಸು ರೋಡು ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧೀ, ರೋಡು ಇವುಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಅದೇರೀತಿ ಇಲ್ಲೂ ಮಿನೇಷನ್ ಆಫ್ ರೋಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದುವರೆಗೆ 24339 ಮ್ಯಾರಿ ವೇಪರ್ ಲೈಟನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜಯಮಹಲ್ ಎಕ್ಸಿಟೆಷನ್, ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಸದಾಶಿವ ನಗರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 2 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 82 ಕ್ಯಾಪ್ಪೆಗೆ ಅಡಿಷನ್ ಫೌಂಟೆನ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಹೆರ್ಟ್ ಡಿಸಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಗರದ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕಾಪಾಡಲು ಸುಮಾರು 377 ಅಡಿಷನ್ ಸ್ಕ್ರೀಪರ್‌ಗಳನ್ನೂ 38 ಮಾಲಿಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಎರಾಡಿಕೇಷನ್ ಆಫ್ ಮಲೇರಿಯಾ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮನ್‌ಕ್ಯುಟೋ ಕಾಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು 6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇರೀತಿ ಇನ್ನೂ ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ಹೆಚ್ಚು ಕರಭಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರಕೇರಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ಫೆಡ್ರಲ್ ಕ್ಯಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಫೆಡ್ರಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನವರನ್ನು ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರೆಕ್ಯೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮೀಷನ್ ನಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಬಂತು. ಮೈಸೂರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ಫೆಡ್ರಲ್ ಕ್ಯಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಫೆಡ್ರಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಅಪ್ಪೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇರೀತಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಬೋರ್ಡ್‌ಗೂ ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಿವೃತ್ತ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರೆಕ್ಯೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮೀಷನ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಒಕ್ಸೆಫೇಂಡ್‌ಗೆ ಬರೆದು ಲೆಸ್‌ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ನೌಕರರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಷಯಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅವಧಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪು, ಅದು ನ್ಯಾಯಬಾಹಿರವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅಮೇಲ್ 18 (1) ಕಲಂ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನ ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗಿ, ಘಟ ನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ನ್ಯಾಯಬಾಹಿರವಾದುದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಆಯದಲ್ಲೇ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಜಿಲ್ಲೆ

ಯಲ್ಲ ಕೆಲವು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗಳು ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ನಗರ ಸಭೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ 21-11-1968ರಲ್ಲಿ ದಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರು ಆ ನಗರ ಸಭೆಯ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರ ಮೇಲೆ ಆ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಅಂದರೆ 31-2-1968ರ ಒಳಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಅದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ತಡೆ ಹಿಡಿದುದರಿಂದ ಅದರ ಅವಧಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದು. ಅದೇರಿತೆ ಹರಿಹರ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ದಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಮತ್ತು ವೈಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟನು. ಅರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ 15 ದಿವಸ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಪುರಸಭೆಯ ಅವಧಿಯನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಅವಧಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಜನವರಿ 15 ರಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿ 15 ರ ಒಳಗೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಮತ್ತು ವೈಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅರಿಸಿ ಬಂದನಂತರ, ಪುರಸಭೆಯ ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು ನೈತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಮನಗಂಡು ಕಾನೂನು 18 (1)ರ ಪ್ರಕಾರ ಹರಿಹರದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅವಧಿಯನ್ನು 6 ತಿಂಗಳತನಕ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದರೂ, ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಮತ್ತು ವೈಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ತಿಂಗಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಯಾವಾಗ ನಡೆಸುತ್ತೀ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಲು ನಾನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವಿಂದ ಈಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಪರ್‌ಸೆಷನ್ ಪೀಠಿಯಡನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಲೆಕ್ಷನನ್ನು ಜೂನ್, ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾದ್ದು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದನೆಯನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI G. DUGGAPPA (Bharamasagara).—The term of the Municipal Council, Chitradurga was extended for the second time. I know of course, that the Government have powers under Section 18 (1). The Government have ample powers. The Government have extended the life of the Municipal Council at a time when 13, out of 20 Municipal Councillors, made a representation to the Minister that the present President had done so many misdeeds and the Minister might visit the place with one of the officers and verify for himself about the truthfulness of the allegations made against some Councillors and the President. The President has not cared to call monthly meetings for nearly five months. In the face of that situation, the Government took a decision to extend the life of the Municipal Council for another six months. I request the hon. Minister to tell us whether the Government was right in extending the life of such a Council and whether his action was really warranted.

Sri B. M. PATIL.—I desire to submit that the petition of 13 members referred to by the hon. Member, was not received by the Government; nor has it come to the notice of the Government that there have been grave allegations against the Municipal Council and its President. If there are any allegations and if they are brought to the notice of Government, certainly Government would look into them and take proper action. Merely because there is a statement that there are allegations, Government cannot stop extending the life of the Municipal Council. The Municipal Council is a democratic institution and in the interest of the citizens of the town it has to function democratically. So accordingly Government have extended the term of the Council.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಬದಲಾವಣೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ದೋರಣಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ, ಸಂತೋಷ. ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಏನು ಬರ್ಚೆಡ್‌ರೂ ಕೂಡ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬರ್ಚೆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೂ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ತುಟ್ಟಿಬತ್ತದಲ್ಲ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಸಹಾಯವೂ ಕೊಡದೆ ಇರುವಾಗಲೂ ಏಕೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕಾವೇರಿ ಸ್ವೀಮು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳೋಗಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳೂ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಸೀಲನೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ 32 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ, ಈ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಧೋರಣಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ 1969-70ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ೭ನೆಯಾವ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದೇ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಉಚಿತ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ 1969ನೇ ಜನವರಿ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು ನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಾಗಿ ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ? ಕೆಮಿಷನರ್ ಅವರು ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಸೊಳ್ಳೆ, ನಾಯಿ ಇಲಿ, ಇವುಗಳಿಗೂ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಉಚಿತ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎಷ್ಟು ನೀರು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಜನತೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿವೆ. ಇದನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸೊಳ್ಳೆ ನಿವಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ 6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

† **ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು).**—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ದಿವಸಗಳವರೆಗೂ ಆನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಂಥ ಬಹಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೆ. ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು, ಅವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು, ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಸದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಹೊಸದು. ಇದರ

ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಹೊಸದೂ ಎತ್ತಿರಬಹುದು. ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿದ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲ 1962ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ನಾನು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಹೋದ ಸಲ ಈ ಸಭೆ ಸೇರಿದಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸೀನರ್ ಕಂಡೀಷನ್ಸ್ ಬಹಳ ಕಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದುವು, ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಜನತೆಗೆ ಕೆಲಸವಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಒಂದು ತರಹ ಹಾಹಾಕಾರ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಇದ್ದಿತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಇಲ್ಲ ಆದಾಗ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತ ನಾನು ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳೇನೇ ಇರಲಿ ಜನ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದು ಬೇಡ, ಏನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅತಂಕ ಬಂದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, ಜನತೆಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಲಾರದಂಥ ಮತ್ತು ಏನು ಕಷ್ಟವಿದೆ ಅದು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಏನೇನು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವಂಥ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು, ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಅಲ್ಲ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವಂಥದ್ದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ನಡೆಯುವಾಗ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರಿಂದ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯದೆ ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ವಾದರಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಅದರ ಅನುಕೂಲ ಸಿಕ್ಕಲಾರದೆ ಹಣ ಪೋರಾಗುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಾಗ, ಇದೇ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹಂಚಿ, ಈ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು ಎಂಟು, ಒಂಬತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸ ದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರ ಟೀಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾಗ ಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆಷ್ಟು ಬರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿದೆವು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವನ್ನು ಗ್ರಾಂಟಿನ ರೂಪವಾಗಿ, ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸರಕಾರದವರು ತುಂಬಾ ಅಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

5-00 P.M.

ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಆಗದೆ ನಿಂತುಹೋಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆ ಮುಂದೆಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ, ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪದೇಪದೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಹುಶಃ ಹೋದ ಸಲ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಂಶಯವಿತ್ತು, ಬಹುಶಃ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಇಂಥ ಹಾಹಾಕಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿರುವಾಗ ಮಾಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಏನೇಬರಲಿ, ಕಷ್ಟವೇನೇ ಬರಲಿ, ಪ್ರಸಂಗವೇನೇ ಬರಲಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ದಿವಸ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದೀ ಸಂಸ್ಥಾನ ದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಕೆಲವಾರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಕೋರ್ಟುಗಳಿಂದ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲೂ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಹೊಸದಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ರಚನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಂಸ್ಥಾನಾಮೇಳೆ

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

3006 ಇದೆ. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯು 80 ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಆ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ವೇಳೆಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿರುವ ಕೆಲವುಗಳ ಬುಲೆಟ್‌ನಿಂದ ಮೇಲೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವುದು. ಈಗ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿರುವುದರ ಪೈಕಿ 2037 ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರಿದ್ದಾರೆ, ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ಸ್ 586 ಜನ, ಪಿ.ಎಸ್.ಪಿ. 133 ಜನ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷದವರು 39 ಜನ, ಎಸ್.ಎಸ್.ಪಿ. 50 ಜನ, ಜನಸಂಘ 5 ಜನ, ರೈತಪಕ್ಷ 11 ಜನ, ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರೋಷಯ್ಯನಾಯಕ್ (ವೀರಾಜಪೇಟೆ).—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಸರ್. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ವೀರಾಜಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ 8 ಜನ ಆರಿಸಿಬಂದಿದ್ದಾರೆ, 6 ಜನ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನನ್ನ ಮುಂದಿರುವ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಅದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ವೀರಾಜಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿದೆ, ಇನ್ನರ್ಧ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರೋಷಯ್ಯನಾಯಕ್.—ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿರುವ ಕಡೆಯ ವಿಚಾರ ನಾನು ಹೇಳುವುದು.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಎನಾದರೂ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ಎಷ್ಟು ಜನ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಪಾಲು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ತಪ್ಪು ಸ್ಪೀಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಇರುವುದನ್ನು ಏಕೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತೀರಿ !

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ತಮ್ಮ ಪ್ರಕಾರ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ವಿಚಾರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ನನ್ನ ಮುಂದಿರುವ ಸ್ಪೀಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನತಾ ಪಕ್ಷ 9 ಜನ, ಎಂ.ಇ.ಎಸ್. 45 ಜನ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. 171 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಅಂಕಗಳು ಕೆಲವು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಸಮಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಗೆ ಇರಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್‌ನು ಮಿಸ್‌ಲೇಡ್ ಮಾಡಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವೇ ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿಅಂಶ ಕೊಡಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—There is no force in the point of order.

Sri K. H. PATIL.—The facts as revealed by the Chief Minister are incorrect and he is giving incorrect facts with a view to misleading the House. We belonging to the Janatha Paksha have got figures which differ from the figure given by the Chief Minister regarding Janatha Paksha. The same may be the case with other parties also. Let him therefore satisfy himself as to the correctness of the figures before revealing them to the House. I do not say that it is the mistake of Sri Veerendra Patil. His officers are in the habit of submitting such incorrect facts. So, let him not mislead the House.

Mr. SPEAKER.—Frivolous points of order should not be raised. They can be raised only where there is a breach of a rule or procedure and not otherwise.

Sri K. H. PATIL.—If there is any disorder, I can draw the attention of the Chair to it.

Mr. SPEAKER.—Disorder means disturbance of the peace in the House.

Sri V. N. PATIL (Humnabad).—During Taluk Board elections, time and again it was assured that these elections are not on party basis. The Congress Party was not allotted any specific symbol and subsequently it was allotted. The P.S.P. was also not given any particular symbol; so also the Communist party. Most of the candidates belong to one political party or the other. So, this statement is incomplete. Without getting sufficient material it is likely to mislead the Chief Minister himself more than the House. From our party, more than 11 members have been elected.

Mr. SPEAKER.—Hon. Members have raised points of order which are not at all points of order. In the name of points of order they have taken the opportunity to make short speeches that is not the purpose with which points of order are raised. I request hon. Members not to raise such points of order and waste the time of the House. I cannot direct a Minister to make a speech in a particular manner or give certain facts as desired by hon. Members. He is entitled to make his speech in any manner he likes.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸರಿಯಲ್ಲ ಅದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದದ್ದು ಅಫಿಷಿಯರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 580 ಜನ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಅಂತ ಇದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಎ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲರವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್‌ನ್ನು ಸೆಟ್ ಆಫ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸೆಟ್ ಆಫ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಪಾರ್ಟಿ ಸಿಂಬಲ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಯಾವ ಯಾವ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರಿಟರ್ನಿಂಗ್ ಆಫೀಸರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಿದಂತಹ ಅಂಕಿಅಂಶ ಇದು. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಆಗರೇ ಹೇಳಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ರೋಪದೋಷ ಇದರೆ, ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಬಂದಂತಹ ವರದಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು 171 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಪೈಕಿ ಸುಮಾರು 140—141 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ವಶದಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ. ಅಲ್ಲದ ಬಹುಶಃ 4 ಪಿ ಎಸ್ ಪಿ, 4 ಎಸ್ ಎಸ್ ಪಿ ಕೆಲವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಂದಿವೆ. ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ 8—9 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಚುನಾವಣೆಯಾದರೂ ಇವತ್ತು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ—ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

Sri S. SIVAPPA.—What is the percentage of votes polled by the Congress? At least that may be given.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಎರೋಡ್‌ಪಟ್ಟದ ನಾಯಕರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಒಟ್ಟು ಪೋಲರ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆ ಅಂಕಿಅಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಪೊಸಿಷನ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಎಷ್ಟಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪಾರ್ಟಿಯ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಕೂಡ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಈಗ ನಾನು ಕೆಲವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ರುಚಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಸುವಂತಹದು ಅಲ್ಲ ಎಂದು. ಆದರೂ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಇದೆ. ನಾನೇನೂ ಮಾಡಲಿ ದುರದೈವ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಹಿಯಾದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ನಾನೇನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹೈಯಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ 100 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಕ್ಸೆಸ್.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಶಿಗ್ಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಹೆಂಡಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಯಿತು ವೆಗೈರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರೂಫ್ ಏದೆ ಎಂದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೆಂಬರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಬೇಕು. ಈ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮೆಂಬರಿಗೂ ಕೂಡ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ ನಂತರ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಗರಾಟೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರೂಫ್ ಅಥ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯಬೇಕು, ಈಗ ಗರಾಟೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, I want to offer a personal explanation. Unfortunately, I was not present when the Hon. Deputy Minister was replying.

Mr. SPEAKER.—I shall give you an opportunity to the hon. member for personal explanation, later on.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I shall be much obliged if I get a copy of what he has said.

Mr. SPEAKER.—That will be supplied to him.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದರೆ 580 ಜನ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ಸ್ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹಾಗೊಂದುವೇಳೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯವರು ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರ ಬು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ವೈಡ್ ಎಪ್ಪಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಸೈಕ್ಲೋಸ್ಟೈಲ್ ಮಾಡಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಹಾಗೇ ಆ ಚುನಾವಣೆಗಳಾಗತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡವನ್ನು ಎರೈಲ್ಲಿ ಹೆಂಚರಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಶಬ್ದ ಬರುತ್ತೆಂದು ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತವರೆಲ್ಲಾ ಸೋತರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಪ್ರಚಾರಾಭ್ಯಾಸ ಅನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲದೆ ? ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಹಾಸನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆದವು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆನು. ಹಾಗೆ ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದು ನನ್ನ ವಾಡಿಕೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಯಿತು, ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಜನ್ನರಾಯ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೆಜಾರ್ಟಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂತ ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಒಟರುಗಳಿಗೆ ಹೆಂಡ ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಲಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರಚಾರಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರ್ತಿ ಜನತೆ ಇಂಥವರನ್ನು ಆರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಮೇಲೆ ಆ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಅದನ್ನು ಪುರಸ್ಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜನತೆ ಒಂದಾದರೂ ಅದರೊಳಗೆ ಮಾದಿವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ನಾವು ಮರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಕುಟು ನೆಪವಾದೀತು. ಹಾಗೆ ಯಾರೂ ಕುಟು ನೆಪಗಳನ್ನು ಎತ್ತಬಾರದು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ಅನೇಕರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜ, ನಮಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸೋಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ನೀವು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಂಡ ಸರಾಯಿಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸಿ

ಗಿದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಜನತೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ತಲೆಬಾಗಿಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗೆಲ ಆರಿಸಿಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇರುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ನೀವು ಜನತೆಗೆ 2-3 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಲಂಚದ ಬಲದಮೇಲೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರು ಕೊಟ್ಟ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವನು ನಾನು. ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಯಾವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಮಾಡೋಣ. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಯಾವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಆ ಕಾಲ ನೋಡಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಬಹುಮತದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆ ಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಫೇರಾಗಿತ್ತು—ಎಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಫೇರಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಪ್ಪ (ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ).—ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಂಸ ಹೆಂಡ-ನಾರಾಯಿಗಳಿಗಾಗಿ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಬರ್ಪುಪಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆಲ್ಟಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಬರ್ಪಾಗಿದೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.—The voters are being unnecessarily degraded

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಜನರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಬೆದರಿಸಿ ಒಬ್ಬಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡರು

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರ ನಿಧಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಬಳಸಿ ಪೋಲಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದಮಾತು. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರ್ಯಗಳು ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಹಣದ ವೆಚ್ಚದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳೂ ಆಡಿಟ್ ಆಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಬಳಸಲಾಯಿತು ಅನ್ನುವುದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ ನ್ಯಾಯವಾದುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಜನರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಯಾರ್ಯಾರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅಸ್ತಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದವನೇ ಅಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಮ್ಯಾನಿಫೆಸ್ಟೋ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು ಅದಾದ ನಂತರ ಅವರು ಕೆಲವರಿಗೆ ಅವರವರ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಒಂದು ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದರು. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉದ್ಭವ ವಾದವು. ನಾನು ಆಗ ಒಂದು ರಿಮೆಮ್ಬರನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟೆ. ಆಗ ಕೆಲವರು ನಿನಗೇನು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿರತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹಾಲಿ ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ರಿಮೆಮ್ಬರನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಈಗತಾನೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲವರು ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಧೃಢಪಡಿಸಲು ತಾವು ನಾಳೆಯೇ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಮನೋದಯನ್ನು ತನ್ನಿ. ಅದರಲ್ಲಿ 1947 ರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿದ್ದರು, ಅನಂತರ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಯಾರು ಯಾರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು ಅನಂತರ ಹಾಗೂ ಯಾರು ಯಾರು ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುವವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಲಗತ್ತು ಮಾಡಿ ತನ್ನಿ. ತಮಗೆ ಆಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಯಾರು ಯಾರು ಕಂಪ್ಲೆಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ನೀವು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ನೀವೇನೆ ಕೇಳಿದಿರಿ—ನಾನೂ ಕೊಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ಆ ನಿಮ್ಮ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 76 ಜನರು ಯಾರುಯಾರು ಅವರ ಹೆಸರುಗಳೇನು ? ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ತಾವು ಬಯಸಿಗಿಡಿ. ಅವರು ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಜನರು ನೋಡಲಿ. ಆದರೆ ಇದೇ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ)

ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಶಿಗ್ಗಾವಿಯ ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಕಡೆ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರು ಏನು ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಾದಾ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಇನ್ನೊಂದುಕಡೆ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಎಂಟುಕೊಠಡಿಗಳೂ ಮುಗಿದಿವೆ ಎಂದು, ಒಂದೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿರಲಿ. ತಪ್ಪುಮಾಡಿರತಕ್ಕವನು ಅವನು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ—ಅವನಿಗೆ ಅಕ್ಷಯಾಗರೇ ಬೇಕು. ಉಪ್ಪು ತಿಂದವನು ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲೇ ಬೇಕು.

5-30 P.M.

ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದರೆ ಇಂತಹ ಪುರಾಣಗಳು ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಯಾವುದೂ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ; ನಾವು ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಈ ಪುರಾಣ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಸ್ಪೀಚ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಡಿ. ನೀವು ಇಂದು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Hon. Chief Minister has raised a very important issue which requires some clarification.

Mr. SPEAKER.—The hon. member may please be brief.

†Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is purely a personal explanation. He said that he has done this only on the mandate from this House. That is an incorrect statement. This House did not give mandate. I have gone through the proceedings. Mr. Nijalingappa announced that he would call for the records from the members who were in power. Mr. Nijalingappa has made a policy statement. He acted in the capacity of a Chief Minister. You are also acting as Chief Minister of the Mysore State. If any Government functions, it should function only according to rule of law. On the basis or rules, one should act Under whose authority you are calling for the information? You are trading on an incorrect falsehood. If you had followed the rules of procedure, I would have been very happy to submit whatever information you required. But tell me under what article you want to do that? Under whose authority you want to assess the correctness of assets and liabilities? Which is the agency and under what provision of law that agency functions? This is what I wanted to ask. When Sri Nanje Gowda brought a Bill for the purpose of constituting an Authority to enquire into all these things, you advised the Governor not to give his consent to move the Bill. When the Lokpal institution was sought to be introduced in this State, you said 'No'. You do not Want the Commission for enquiry.

Mr. SPEAKER.—The hon. member has already taken 5 to 6 minutes. Much time should not be taken for interruption or clarification

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I would like to be brief if I am not interrupted. At every stage you are ringing the Bell. The Chief

Minister will please enlighten us what exactly the scheme is in his mind. We want to know whether you are going to order a Commission of enquiry to assess the assets and liabilities of the people including myself. Next point is what have you done with regard to the assets and liabilities that have been received by you. I want to ask why you opposed the Lokpal institution? Why you advised the Governor not to permit the motion that was brought by Mr. Nanje Gowda? We are prepared to take a challenge if the Commission of Enquiry shall be instituted as Mr. Siddaveerappa said, to enquire into the assets and liabilities of the Members. This is a challenge to the Chief Minister. If he institute an enquiry Commission, I will be the first man to subject myself to it.

ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅದೇ ರೋಗವು ಕೂಡಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದೇಂದ್ರನವರು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಚಾರ್ಲೆಸ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕೇಳಿದಕೂಡಲೇ ಅವನ್ನು ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಚಾರ್ಲೆಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಎರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸಲಹೆಮಾಡಿದ್ದರಮೇಲೆ ಆಗಿದ್ದಂಥ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಗದ ಬರೆದರು. ಆ ರೀತಿ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕೆಲವರು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅಂತಹವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಯಾರು ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ನೀವು ನುಂಗಿದ್ದೀರಿ. ಇಂದು ನಾನು ಈ ದೂರನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು? you are carrupt, I Can prove it.

ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವಾಗಲೂ ಅದೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಬಹುಶಃ ಎರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದು ಲೆವಿ ಪ್ರೆಸ್ಟನ್ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಈಗಾಗಲೇ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಇವರಿಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದು ಸಾಲಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಏನು ಆಧಾರಗಳಿವೆ? ಲೆವಿ ಪ್ರೆಸ್ಟನ್ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಟೆಲಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಟನ್ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ, ಕನ್‌ಸ್ಟ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಯಾರು ಇದಾರೋ, ಯಾರು ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರೋ, ಯಾರು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನೌಕರರಾಗಿದ್ದಾರೋ, ಯಾರು ಅರಬ್ಸ್ ಪರಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಕಾನ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಅಹಾರಧಾನ್ಯ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಪೇಯರ್ಸ್ ಹಣದಿಂದ ಸಬ್ಸಿಡೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅರಬ್ಸ್ ಪರಿಯಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಅಂತಹವರು ಕೇವಲ ಸೇಕಡ 15ರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಸೇಕಡ 85 ಜನರಿಂದ ತೆರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇವರಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಥೋರನ್ ಏನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ನೋ ರಾಸ್, ನೋ ಪ್ರಾಫಿಟ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ವಾರಿಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಫ್ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲ. ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಲೆವಿ ಪ್ರೆಸ್ಟನ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಕನ್‌ಸ್ಟ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಪ್ರೆಸ್ಟನ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 5 ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರದ ಹಾನಿಯಾಗಬಾರದು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಫಿಟ್ ಆಗಬಾರದು.

ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರ ಫ್ರೀ ಲೆವೆನ್ಸ್ ಆಫ್ ವಾಟರ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ರಿಟೊ ಸ್ಟೈಪೆಂಡ್ ಇಂಟೆಂಡ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಇದು ಎಸ್.ಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ನಾನು ಇಷ್ಟೇ ಹೇಳುವುದು, ಎಸ್.ಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಏನು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಫ್ರೀ ಲೆವೆನ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಫ್ರೀ ಲೆವೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಕಾರ್ಪೊರೇಶನವರು ಸುಮಾರು 90 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವಾಟರ್

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಎಸ್ಪಿಮೇಟ್ ಕಮಿಷಿಯವರು ಏನು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ರಿಟ್ರಾಕ್ಟಿವ್ ಎಫೆಕ್ಟಿನಿಂದ ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅವರಿಗೆ ಟರ್ಮ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಸ್ಪಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟವು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಬೇಕಾದರೆ, ಅದರ ಚೇರ್ಮನ್‌ರಾದ ಫೋರ್ಪಡೆಯವರನ್ನು ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಸರ್ಕಾರ ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಿವೃತ್ತ ಏನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿ ದ್ದೀರಿ, ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು—ಪಾಟರ್ ರೇಟ್ ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು, ಅಲ್ಲದೆ, ಯಾವ ದಿನದಿಂದ, ಹೇಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬೇಕಾದರೆ ಎಸ್ಪಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಎಸ್ಪಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹಾಕುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಪ್ರೀ ಆಲವೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೂ, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಶನವರು ತುಂಬಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಯಾವುದೂ ನಮ್ಮ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಹೊಗೈನಕರ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡಿರು. ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಹೊಗೈನಕರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಜಾಯಿಂಟ್ ವೆಂಚರಿನ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಬೇಕೇ ಹೊರತು, ನಮ್ಮ ಏರಿಯಾ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಕಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ; ಅದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲ ಯಾವ ತರದ ಸಂಶಯವನ್ನೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲದೆ, ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರಾಟರಿ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಯವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯದ್ದು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲೇ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅವರು ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ

ಮುಂದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾ ವಿಚಾರ ಬಂತು. ಬಹುಶಃ ಈ ಒಂದು ರೀತಿ ಹೇಳುವ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸಂಖ್ಯೆ ಈಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ಸುಮಾರು 1956-57ರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಆಗ ಒಂದು ಕಾಲ ಇತ್ತು—ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ 2-3 ಜನರು ಕರ್ನಾಟಕ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಹಳ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇವೇ ವಾತಾವರಣ ಮುಂದುವರಿದ ನಂತರ ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳ ನಂತರ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕವಾಗಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಯಾರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಒಂದು ಕಡಿ ವಾತಾ ವರಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ, ಈ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈಗ ಅದು ಅವ್ಯವಿಷ್ಟವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕರಪ್‌ಶನ್ ಇದೆ ಎಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕರಪ್‌ಶನ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನೆಂದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ನಾನು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಎಂಟು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕರಪ್‌ಷನ್ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರೋಗ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ರೋಗವಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈಗ ನಾನ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಯೂ ಕೂಡ ಕರಪ್‌ಶನ್ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

Sri S. Sivappa.—At least they had the courage to appoint Commissions to enquire, in Bihar and Orissa States.

ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಕರಪ್‌ಶನ್ ಯಾವ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಇರಬಹುದು, ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿ ಗೋಗಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಕರಪ್‌ಶನ್ ಇದೆ, ಅದರ ನಾನು ಬಂದ ಮೇಲೆ ದಿವಜನರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಕರಪ್‌ಶನ್ ಹೋಗಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆವೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಇತ್ತೀಚಿನ 6-7 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಜ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಮಾಡುವಂಥವರು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದಂತಹ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ವಾತಾವರಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಮಾಯ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವ ವಿಷಯ ಇದಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ 7-8 ತಿಂಗಳಿಂದ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಇದ್ದಂತಹ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ತೊಡಗಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಮತ್ತು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜನುಬಸವನವರು ಕೆಲವು ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳು ಯಾವಾಗಲೋ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದಂಥಾದ್ದು ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಪ್ರೀನಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ಪ್ರೀನಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯ ಕೆಲಸ ಏನು ಎಂದರೆ ಯಾರು ಯಾರು ಅಧಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಯಾರು ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆಯೋ, ಯಾರ ಯಾರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಠೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನ ಇದೆಯೋ, ಯಾರು ಯಾರು ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಆ ತನಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥವರನ್ನು ಸ್ಪ್ರೀನ್ ಮಾಡಿ 50 ವರ್ಷಕ್ಕೇ ರಿಟೈರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ವಿಷ್ಣುರಮುಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಅಧಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನಿಸ್ತಿ, ಇಂಟಿಗ್ರಿಟಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಯಾರು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ, ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಹೊರೆಯಾಗುವಂಥವರು ಇರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂಥವರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು, ಕಂಪ್ಲರಿ ರಿಟೈರ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮ ಏನಾದರೂ ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ತಲಪಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಅಪ್ಪರ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಸೆಟಿಂಗ್ಸ್ ಏತಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀರುಬರುವ ಗುದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಜಾಗರ್ಫಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಇರುವುದು ಅದಕ್ಕೆ 80 ಮೈಲಿ ದೂರವಲ್ಲ. ಅಪ್ಪರ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ವಿಷಾದ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಕೈ ಒಡ್ಡಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಒಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಯಾವ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕೋ ಆ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಪುನಃವಿಂಗಡನೆ ಆದಮೇಲೆ ಸುಮಾರು 6-7

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನುದೈವವಿಂದ ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಾತಾವರಣ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಅನೇಕರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊರಗಡೆಯವರು ನಮ್ಮದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ನಮ್ಮದೇಶದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದೇನೂ ನಾವು ಇಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮವರು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮವರು ಯಾರು ಹಾಗೆ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ರೆಸ್ಟೋರೇಷನ್ ಬಂತು. ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾವ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಇನ್ನೂ ರೈಸೆನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ರೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ತಕ್ಷಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅವರು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು ರೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ನಾವು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಯಾರ ಹತ್ತಿರವೂ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾವೇ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹಣದ್ದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಮ್ಮದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದು ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನ್‌ಸೈರ್ಕ್ಡ್ ಆನ್ ಎಂಪ್ಲಾಯೇಸ್ 1,45,000 ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ಸ್‌ಗಳು 82,000 ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು 1200 ಜನಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಡಿಪ್ಲೋಮೇ ಹೋಲ್ಡರುಗಳು 5-6 ಸಾವಿರ ಜನಗಳು ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಮೂರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಏನು ಪ್ರತಿಫಲ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇವೊತ್ತು ನಾನು ಹೇಳುವಂಥಾದ್ದು ನಿರ್ಮೂಲೈಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಆರ್ಥಿಕ್ ವಿರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮದ್ರಾಸಾಗಲೀ, ಕಲ್ಕತ್ತವಾಗಲೀ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಗಲೀ, ಅಲ್ಲಿಯವರು ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದು 500 ಕೋಟಿ, 600 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಆದಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಸೆಲೇರ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟಾಕ್ಸ್ ಮೂಲಕ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. 2,000 ಟನ್ ಕ್ರಾಪಿಂಗ್ ಕ್ಯಾಪಾಸಿಟಿ ಇರುವ ಪುಗರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. 2,500 ಟನ್ ಕ್ರಾಪಿಂಗ್ ಕ್ಯಾಪಾಸಿಟಿ ಇರುವ ಪುಗರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಿಂದ 85 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. 2½ ಯಿಂದ 3 ಕೋಟಿ ಜನ್ ಕ್ರಾಪಿಂಗ್ ಕ್ಯಾಪಾಸಿಟಿ ಇರುವ ಪುಗರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮದೇಶಕ್ಕೆ ವರಮಾನ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಕೆಲವು ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವು ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಯಾವ ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಷ್ಟವಾಗತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮೂಲಕವೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಮುಖಾಂತರ ಅದನ್ನು ತುಂಬಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ರಾಸ್ ಆಗದಂತೆ ಯಾವರೀತಿಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಯಾರಿಗೋ ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪಿತೂರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

6-00 P.M.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಸ್ ತೋರಿಸಿ ಯಾರಿಗೂ ಮಾರಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದಾಗ ಜಗತ್ತು ಆ ಗ್ಲಾಸ್‌ನ ಬಣ್ಣದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಅನೇಕ ತರಹದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇವತ್ತು ರಾಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾರಿಗೋ ಮಾರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡನ್ನು ಮಾರಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ರೆಂಕೋ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಜಶೇಖರಮೂರ್ತಿಯವರು ಏನೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ತಾವಾದರೂ ಸಹ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ಇವರು ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ರೆಂಕೋ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ರಾಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕಾನ್ಸ್‌ಟ್ರಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯವರು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾನ್ಸ್‌ಟ್ರಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಮಾರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಬೆಂಗಳೂರ್ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯನ್ನು ಒಂದು ಕೋಟಿ 13 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಈಗ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ರಾಸ್ ಆಗಿದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡುವವರು ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ, ರಾಸ್ ಆಗುವುದು ಆಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಡೈರಿಕ್ಟರನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎರಡು ಲಕ್ಷಗಳು ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಒಂದು ಕಡೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ರಾಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ಟಾಟಾ ಕಂಪನಿಯವರು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಿಲ್ಲವೆ, ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ನಡೆಸಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಅದರ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಸ್ಕೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಸ್ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೇನೇ ಹೊರತು ನಾನು ಬೇರೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

Sri M. S. KRISHNAN.—Are you prepared to see that a committee of this House is constituted to go into the working of these industries owned by the Government?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ ಎರೊದಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಕಡೆಯ 7—8 ಜನರನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ 4 ಜನ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಯಾರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಟೀಕೆಪಟ್ಟಿಲ್ಲ ಮೊದಲನೆಯದು ಸಲ್ಲದು. ನಾನು ಸೆಂಕಂಡ್ ಓರಿಯಂಟೇಷನ್ ಸೆಮಿನಾರಿನಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಾಂತರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಹ ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅದರ ಒಂದು ಕಾಪಿ ಇಲ್ಲದೆ. ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಿಲುವು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಯಾರಾದರೂ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಸಲುವಾಗಿ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವೆನಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ಕಡೆಗೆ 3—4 ಜನ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ವಾರಣೆ ದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕಂಥಾಷನ್ ಆಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬಂದಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಸ್ವತಂತ್ರರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಹೇಳುವವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು. ತಾವಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜನರು ಅವರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದವರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದರೆ ಅದು ತ್ಯಾಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಹೌದು ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಡೆಯ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ದೋಷನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮೊದಲು ತಾವೇ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿರುವವರು ಸ್ವತಂತ್ರರಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದವರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಅವರುಗಳು ಒಂದೊಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಅವರುಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರರಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪನವರನ್ನು ತಾವು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಗೂಟದ ಕಾರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿರುವವರು ಸ್ವಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಧೈಯ, ಶಿಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇವರುಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿರುವುದು ಜನರಿಗೆ ಪಾಪ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಇವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿಸಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಮತ್ತೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಟಿಕೆಟ್‌ನಿಂದ ನಿಂತು ವೇಕಾದರೆ ಗೆದ್ದು ಬರಲಿ.

(ನಾಲ್ವರು ಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಿದರು.)

Mr. SPEAKER.—Hon. Members should hear each other with respect. They may offer their comments when they get their chance. I therefore request members not to interrupt.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ಪೂರ್ತಿ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನೂ ಅವರು ಕೇಳಬೇಕು ! ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ಪೀಚು ಮುಗಿಸಿಲ್ಲ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಅದನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದುತ್ತೇನೆ.

This is what I stated in my inaugural address to the Orientation Seminar for state Legislators held in Bangalore recently.—

“One other matter, which is uppermost in my mind is the malady of defection. This is happening in some states and made all of us sore. The psychology of defection has to be deeply gone into. I feel and agree with those who have said times without number, that these defections are done more for gaining power”.

(Sri H. B. Jwalaniah rose)

Mr. SPEAKER.—I request Sri Jwalaniah, to sit down. When I am standing, no hon. member can stand. I am not concerned which party is in power and which party is in opposition. I am concerned with the procedure in this House. I want every member to be heard with due attention without interruption. The member need not be agitated. He may take the floor on some other occasion and criticise them that will be all right. If the Hon. Chief Minister yields, I have no objection for Sivappa, to intervene. But, I find the Hon. Chief Minister is not yielding. So, there should not be any interruptions.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸ್ವಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಚುನಾವಣೆ ಯಾದಾಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಅಪೀಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಅದರ ಕಾಪಿ ನನ್ನ ಕಡೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇದನ್ನು ನಂಬುತ್ತೀರಾ!

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅವರಿಗೆ 52 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟರು, ಅದ ಕ್ಯಾಗಿ ಅವರು ಬಂದರು.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ತಾವು ಏನೇನು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರೋ ಅವೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ತಾವು ಕೇಳಲೇ ಬೇಕು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾದ ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ, ತಾವು ಡಿಫೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಿಲುವು ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾ ದುದೇನಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಹೇಗೆ ಬಂದರು ಎಂದು ತಾವೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರೆ ನಿಮಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅನೇಕರು ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಟ್ಟಿರುವವರು ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೀರಿ. ಅನೇಕ ಜನರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ನು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಅನೇಕರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ನು ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ಒಂದು ಹೊಸ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಸಿ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. Congress is the mother organization. ಈ ಪಾರ್ಟಿಯೊಳಗೇನೇ ಮೊದಲಿಗೆ ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಪಾರ್ಟಿಯವರು, ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರು, ಎಸ್. ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರು ಇದ್ದರು. ಈಚೆಗೆ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗೆ ಹೋದರು.

Mr. SPEAKER.—I request Sri Sivappa, to resist the temptation to interrupt.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ನು ಪಕ್ಷದವರು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗೆ ಹೋದರು ಎಂದರೆ ಭೋಗದಿಂದ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಲ್ಲದವರು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಹರಿಯಾಣ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಾ ಬಹಳ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಬಂದವರು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧದ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಏನೋ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳುವುದೇ ತ್ಯಾಗ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇನು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಯಾರಾವರೂ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲವೇ ಇದ್ದಾಗ ಆ ಪಕ್ಷವಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸ ಹಾಗೂ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವರು ಸುಮಾರು 10-12 ಜನರು ಪಕ್ಷ ಬಿಟ್ಟು ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋದರು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಜನ ಆ ಪಕ್ಷವಿಂದ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ಅಶೋಕ ಮೆಹತಾರವರು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಪಕ್ಷ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋದರು? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಅವರು ರೆಸಿಗ್ನೇಷನ್ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು ಎನ್ನುವುದು, ಅವರಿಗೇನೂ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಮೋಹ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಸಿಟುಮೇಷನ್ ಇಸ್ಟೇಲ್ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀತಿಗಾಗಿ ಅವರು ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಧೋರಣೆ ತಳೆದು ಆ ರೀತಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕೆಂದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—We should not talk anything about persons who are not here to defend themselves.

Sri VEERENDRA PATIL.—I have not mentioned the name of any individual. In fact, it is the Opposition Leader who mentioned the name of Sri Ashok Mehta.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Whether it is this side or that said, no Member should drag in names.

Sri VEERENDRA PATIL.—I fully agree with hon. Sri Channabasappa.

Mr. SPEAKER.—He is completely right.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri S. SIVAPPA.—I appreciate. Let him take one hour—I do not mind. This is a very important subject. There cannot be one-way traffic. You must also allow us to have our say. I want to participate and you must give me one hour.

Mr. SPEAKER.—First, let the reply by the hon. Chief Minister be finished.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನನ್ನ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಬಂದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಮೋಟಿವ್ ಆಟ್ರಿಬ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ನಾನು ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I rise on a point of order, Sir. We have spoken about the defectors in this House and it is open to the members concerned to defend. The Chair may give an opportunity to them to explain and not to the Chief Minister.

(The Deputy Minister Sri Magavi stood up and spoke)

SRI H. N. NANJE GOWDA (*Addressing Sri Magavi*) * * * *
(Several hon. Members stood up in protest against the remarks of Sri H. N. Nanje Gowda)

Mr. SPEAKER.—The way we are behaving is rather unbecoming of us. I did not hear what Sri Nanje Gowda said. There was so much of confusion prevailing. It is not fair to go on like this. I request the member to follow the procedure.

Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—Hon. Member should not pass such remarks.

Mr. SPEAKER.—I am requesting the hon. Members to behave on the floor of the House in a manner be fitting the highest democratic institution in the State. As a Leader of the Ruling Party the Chief Minister is entitled to defend and have his say against any criticism levelled against his party or against any member of his party. There is no force in the point of order.

Sri K. PUTTASWAMY.—I rise to a point of order, Sir. The hon. Member Sri H. N. Nanje Gowda has used the words * * * * against an hon. Member. I feel that the context in which they were used they are unparliamentary. May I request the Chair to kindly rule that they are unparliamentary and ask the hon' Member to withdraw them.?

Mr. SPEAKER.—If one hon. Member insults another, that shows that he has no respect for himself. Now. The Hon. Minister Sri Puttaswamy has raised a point of order saying that the words * * * * used by the hon. Member Sri Nanje Gowda are unparliamentary. I feel that in the context in which they were used they are most objectionable and I therefore ruled that they should be expunged.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ * * * * ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯೂಸ್ ಆಗಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಹೇಸ್ಟಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಡಿ.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—It is the practice that every member addresses the Chair. It is not the practice that a member addresses another member. Whenever a member says something, it is presumed that it is said to the Chair. I do not know whether the hon'ble Member who in a fit of anger said * * * * and also said * * * * meant another member or the Chair.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir I would like to submit that as the Leader of the Opposition put it, very many exchanges have taken place in the past. So far as I remember, the words * * * * is not unparliamentary. So, the matter may kindly be examined before the Chair gives a ruling.

**** Matter expunged as ordered by the Chair.

Mr. SPEAKER.—Whether a word is parliamentary or unparliamentary depends on the context in which it is used, and for this I depend upon the authority of 'Parliamentary Procedure in India by Muckerji'. There is a chapter on 'Unparliamentary Expressions' and on page 195 he has said :

" The following are by no means an exhaustive list of expressions which has been held to be unparliamentary :—

* * * * *

The expressions of course will have to be read with reference to the context in which it is spoken."

On page 212, the expression now used is there and it has been held to be unparliamentary.

Sri B. V. MAGAVI (Deputy Minister for Public Works).—The Chair should order the hon'ble Member to withdraw those words.

Sri K. PUTTASWAMY.—The Chair may rule it out as unparliamentary and also direct the hon'ble Member to withdraw it.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲರನ್ನು ಪಟ್ ಅಪ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಆಗ ಆದು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನನ್ನ ರೂಲಿಂಗನ್ನು ಯಾರೂ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ಎದ್ದಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಕೂತುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಸರಿಯೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಾರದು. ಅವರಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ.

6-30 P.M.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, the hon'ble member used the words * * * * * These are two expressions that he used. I requested that you may kindly rule them as unparliamentary and direct the hon'ble member to withdraw those expressions. Whenever an hon'ble member uses such expressions which are not ordinarily used on the floor of the House, he should be called upon to withdraw those expressions. This is a matter left to the Chair. I do not want to pursue it further.

Sri K. H. RANGANATH.—It is already ordered to be expunged by the Chair.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ನಾವು ಬಹಳ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ, ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ತಡೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರಿಗೆ, ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರಿಗೆ, ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೊನ್ನೆ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು 'ಒಹೋ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡರಾಯಿತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅದನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ, ಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆವು. ಈಗ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು (* * * * *) ಎಂದು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ, ಬೇಡವೋ ಎನ್ನುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

**** Matter expunged as ordered by the Chair.

ಬರಬಹುದು. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಮ್ಮ ವಿನಂತಿ ಏನೆಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಇದನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The Chair in its wisdom gave its ruling on a certain matter. It is not open to any member of this House to comment on that or to call upon the Chair to do something more or something less. The ruling of the Chair is the last word and it is not open to any member to say that the Chair should not have given that ruling and that it should be reopened. A ruling once given is final and it cannot be reopened. I impress upon you, Sir, to stick to it. Not only you but anybody who occupies the Chair has to do so. So I appeal to the hon'ble members and also to you, Sir, that these are matters which cannot be reopened according to the whims and fancies of any hon'ble member. The matter has been disposed of and a ruling has been given in this matter that it may be expunged. I am sure you have got the courage to stick to it and you will not yield to pressure.

Sri K. PUTTASWAMY.—I am happy that the hon'ble member Sri Channabasappa has come to our rescue. You will please recollect that the ruling that you have given is with respect to the use of the words (* * * *) The hon'ble member Sri Channabasappa is suggesting that we should accept it. In all humility I accept the Chair's ruling. I am not questioning it.

But, Sir, you will remember that though I submitted for your consideration the other expression used by him, namely, (* * * *) it escaped your attention. Now may I submit to you that the expression that he has used, (* * * *) as I already said, is not only unparliamentary, but also defamatory and derogatory to the dignity and prestige of this House! Therefore, I submit that you may be pleased to rule that expression also as unparliamentary and now call upon the hon'ble member to withdraw that.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The Chair has already given a ruling that it did not hear that expression and that ruling cannot be changed now.

Mr. SPEAKER.—I did not hear the later portion of the remarks but I am told that it is there on record (* * * *) Now that it has been brought to my notice that it is there on record, I rule that the expression (* * * *) is unparliamentary and indecent. I leave the matter there.

If the hon. Member Sri Nanje Gowda thinks that it is indecent—and there is no doubt about it he may express regret. I think there is nothing wrong in expressing regret for using those words. I make an appeal to him.

Sri K. H. RANGANATH.—There is already a ruling that “jumping like a monkey” is not unparliamentary. When the word “monkey” itself is not unparliamentary as per the ruling given in this very House, how can you say that “buffoon” is unparliamentary?

***** Matter not recorded as ordered by the Chair.

Sri S. SIVAPPA.—I want you, Sir, to show the authority where the word “buffoon” has been treated as unparliamentary.
* * * *

Sri K. PUTTASWAMY.—I am sorry I have to intervene again. The hon'ble member Sri Channabasappa rightly pointed out that it is not open to any hon. member to question the ruling of the Speaker and it is all the more so that the Leader of the Opposition should not do that.

Sri S. SIVAPPA.—I do not want to take a lesson from the Minister for Parliamentary Affairs. If you want to give a ruling, Sir you will have to be very careful. Mr. Puttaswamy is not the authority.

Mr. SPEAKER.—I have given a ruling that the word “buffoon” is not parliamentary. Though I am not bound to cite the authority for that, in order to satisfy the curiosity of the Leader of the Opposition I may cite here the authority. In More's book on “Parliamentary procedure” at page 309 it is stated that to call a member “buffoon” is unparliamentary.

Sri S. SIVAPPA.—Under what circumstance ?

Sri K. H. PATIL.—Since all these have been expunged by the valuable ruling of the chair, what is there left to be withdrawn ? There is nothing to be withdrawn.

Sri S. SIVAPPA.—Now that you have shown the authority I accept that ruling that it is unparliamentary. But since you have already expunged the said expression, there is nothing left now to be withdrawn.
* * * *

Mr. SPEAKER.—I am sorry what is going on is very deplorable. Sri Nanje Gowda in the heat of the moment said something which is unparliamentary. I said that it is undignified and that the hon. Member should express regret for that. I request Sri Nanje Gowda to express a word of regret.

Sri P. V. AITHAL.—I rise to a point of order.

Mr. SPEAKER.—There is no point of order.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, I had to use those words because the Deputy Minister, provoked me to say that. If he had not provoked me, I would not have used those words. Though I am not sorry about the words used, I withdraw those words because the Chair has given a Ruling.

Sri P. V. AITHAL.—Sir, I rise to a Point of Order.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member should not make any comments upon the Ruling of the Chair.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಪ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ಅಧೀಕ್ಷಕರು ಹೇಳಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

SRI K. PUTTASWAMY.—Sir, should we not stop all this ?

SRI S. SIVAPPA.—All this is due to some Members on the other Side provoking us.

MR. SPEAKER.—I appeal to both Sides not to provoke each other.

SRI K. H. RANGANATH.—

* * * *

MR. SPEAKER.—I have not heard those words. I shall go through the entire records and I shall consider what can be done tomorrow. I have given my direction and the Ruling should be respected.

SRI M. S. KRISHNAN.—Sir, you were pleased to ask one Member to withdraw the words which you considered unparliamentary in your wisdom. Is it not correct that the threatening words used by a Member on the other side also should also be withdrawn? The hon. Member Sri Agnihotri told Sri Vatal Nagaraj. as *** How can he warn him? I would request you to direct him also to withdraw those words.

MR. SPEAKER.—I have already informed the House that I have not heard those words. I shall go through the record. ರಿಕಾರ್ಡ್ ನೋಡಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಿಂತಿರಬಾರದು ಎಂದು ಎಷ್ಟು ಸಲ ಹೇಳಬೇಕು. Hon. Member Sri Krishnan should not commit that mistake.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಮಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಈ ವಾತಾವರಣ ನೋಡಿದಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮನಸ್ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರೂ 5 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. 4 ಜನ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗರಾಟೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರೂ ಬಂದಿಲ್ಲ, 4 ಜನರದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಲ್ಲ.

SRI S. SIVAPPA.—Sir, the Hon. Chief Minister cannot arrogate all the wisdom to himself. Whether it is the Chief Minister or Sivappa, they cannot arrogate to themselves all the wisdom to speak on this.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಕೇಳಬೇಕು. ಸದಸ್ಯರು ಗಳು ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವುದೂ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಮುಗಿಸಿದ್ದೆ, ಅದನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. 4 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಇವತ್ತು ನನ್ನ ಪಕ್ಷದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅವರು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಜನರು ಆರಿಸಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. It is the people who have elected them.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಮಯ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾತಿಗೂ ಕೃತಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಬಂಧವಿರಬೇಕು.

SRI H. N. NANJE GOWDA.—Sir, on this very matter, which the Chief Minister is dealing, I raised a point of order that the Members of this House have got the opportunity to defend themselves.

*** Matter expunged as ordered by the Chair.

Mr. SPEAKER.—He raised the point and I have given my ruling. Perhaps the Member was not attentive. I said that as the Leader of the Party he is entitled to defend his Party as well as the Members of his Party to the best of his ability.

Sri S. SIVAPPA —Sir, my objection is that they were not elected on his Party ticket.

Mr. SPEAKER.—Rightly or wrongly they have joined the ruling Party. The hon. member may raise it at the appropriate time.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ಇಂಟರ್‌ಪ್‌ಷನ್ ಮಾಡಿದರೂ ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಗಿಸದೇ ಬಿಡುವಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ.

Sri P. V. AITHAL —The Chief Minister was saying that 4 persons have joined his party. But the Press report only two. The other two are having brain-wash and they are under probationary course.

Mr. SPEAKER.—I have received intimation from 4 members stating that they have resigned from their erstwhile Associations and joined the Congress Party. If any member is saying anything relevant on the floor of the House, others should hear him patiently. Hon. Members may take another occasion to give any reply.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅವರು ಯಾರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಅವರ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಇನ್ನೂ 25 ಜನ ಇತ್ತ ಕಡೆಯವರು ಅತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಅತ್ತ ಕಡೆಯವರು ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಅವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಿಡುವುದು ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ, ಅದು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು, ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಒಂದು ಅಡ್ಡದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Every member has a right to say things whether they are good or bad. He wants to support them by advancing reasons. He is entitled to be heard. There is no other choice. The hon. Member may reply at the appropriate time that the reasoning of the Chief Minister is not correct. I do not prohibit him. If the hon. Members obstruct the other member who is speaking, the proceedings cannot be carried on in an orderly manner.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ತಾವು ಅನೇಕ ಪಾರ್ಟಿಮೆಂಬರಿ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೇ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಪಕ್ಷಾಂತರ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು ಮುಂತಾದುವೆಲ್ಲಾ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ನೀತಿ, ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದೇ ಒಂದು ನೀತಿ ಆಗಿದೆ. I appreciate every word of what Sri Veerendra Patil has said. ಇವತ್ತು ಅವರು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಅವರ ನೀತಿಗೆ ತಪ್ಪಿರುದ್ದವಾಗಿದೆ. ವಾದ ಮಾಡುವುದೂ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವುದೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The Chief Minister is defending the members who have joined his party. When they are present here

physically, why should he defend them? It is open to those members to defend themselves.

Mr. SPEAKER.—I have already given a ruling saying that as a Leader of the Party he is entitled to say anything defending his party members.

Sri S. SIVAPPA.—It is only he who should defend himself.

ಯಾವ ಸದಸ್ಯ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೋ ಅವನು ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯೇ ತಪ್ಪೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಅವನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಅವನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೀವು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನೀವೇ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಂಡಂತೆ ಆಯಿತು. ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದು ಬಿಡುವುದು ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡಿದ ಸದಸ್ಯನಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸೇರಿದ ವಿಚಾರ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೀವೇನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಪೌರೋಹಿತ ವಹಿಸಿದ್ದೀರಾ? ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಏಕೆ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಅವರಾಗಿಯೇ ಸೇರಿದ್ದರೆ—He is not responsible if they have joined the Congress party.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಟ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. The hon. Member represents the P.S.P. and the United Front. If any member of his party is attacked it is open to him to defend them. So also the Chief Minister is entitled to defend his own party men, as well as himself. Now attacks were made upon 4 members saying that they have acted wrongly. Therefore the Leader of the Ruling Party who represents not only himself but also the other members of his party, is entitled to defend all the members including himself. I have given a ruling which should be respected.

Sri V. N. PATIL.—The time fixed was from 12 Noon to 6 P.M. The time fixed is already over. It has not been extended.

Mr. SPEAKER.—Is it the pleasure of the House to extend time up to 7-30 P.M.?

HON. MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—The time is extended up to 7-30 P.M.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಯಾವ ಒಂದು ನಿಲುವೆಯನ್ನು ಈಗ ತಾಳಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ನಿಲುವೆಯನ್ನು ಅವರ ಪಕ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ತಾಳಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಯಾರ್ಯಾರು, ಯಾವ್ಯಾವ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಅವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಥವಾ ಬಿಡುವುದು ಆಯಾಯ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲಸ. ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಘೋರವಾದ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಕಡೆಯವರು ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ 4 ಜನ ನನ್ನ ಪಾರ್ಟಿ ಸದಸ್ಯರು ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಹಿತ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ನಾಯಕನಾದ ನನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಇದು ಮೊದಲನೆಯದು. ಆ ಲೆಕ್ಕದಿಂದ ಅದು ನನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾರು ಎತ್ತ ಕಡೆಗೇ ಹೋಗಲಿ ಇತ್ತ ಕಡೆಯವರು ಎತ್ತ ಕಡೆಗೇ ಹೋಗಲಿ, ಅಥವಾ ಎತ್ತ ಕಡೆಯವರು ಇತ್ತ ಕಡೆಗೇ ಬರಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಎತ್ತಬಾರದು ಎಂಬ ನಿಲುವು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಸಿದ್ಧ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವಿದೆ. ಅಂದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ತೀರ್ಪನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವಂತೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

7-00 P.M.

ನಾನು ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂತೋಷದಾಯಕ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಯತಕ್ಕ ನದಿಗಳ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ನದೀ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಕ್ಕಿದೆ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕು, ಯಾವ ಯಾವ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ನೀರು ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕಿ ಕರ್ ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದೆರಡು ಮೀಟಿಂಗುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಆ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆ ಉತ್ತಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಹಣದ ಅಭಾವವನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಹೋಗರಾಡಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ರಿಸೋರ್ಸ್‌ ಕಮಿಟಿ, ಹೀಗೆ ಎರಡು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಮಾಡಿ ಆ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಈ ಮಹನೀಯರುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿರುತ್ತೇನೆ-ಚಿಕ್ಕಿ ಕರ್ ಕಮಿಟಿಗೆ :—ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ :—(1) ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು (2) ಎಸ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (3) ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (4) ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (5) ಜಿ. ಮಾದೇಗೌಡ (6) ಸಿ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣಗೌಡ. ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.

ಇನ್ನು ಆ ರಿಸೋರ್ಸ್‌ ಸಮಿತಿಗೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಯಾರುಯಾರು ಎಂದರೆ—

ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ.—(1) ಶಿವಪ್ಪನವರು, (2) ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿಯವರು (3) ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು, (4) ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು, (5) ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸರು, (6) ಡಾ. ಆರ್. ನಾಗನಗೌಡರು, (7) ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡರು, (8) ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ದೇಯವರು (9) ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾಯಕ್ ಅವರು, (10) ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯನವರು, (11) ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ ಅವರು, (12) ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್, (13) ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು, (14) ಅರ್ಧ ಸಚಿವ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಮತ್ತು (15) ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು. ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ಕನ್‌ವೀನರ್‌ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು. ಚಿಕ್ಕಿ ಕರ್ ಸಮಿತಿಗೆ ಕನ್‌ವೀನರ್‌ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು.

ರಿಸೋರ್ಸ್‌ ಕಮಿಟಿಯವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ರಿಸೋರ್ಸ್‌ ಅನ್ನು ಮಾಬೆಲ್‌ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತು ಒಂದು ಒಮ್ಮನುಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋಣ ; ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಾಗಿನಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವಿಶ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ; ಮಾಡುತ್ತಲೂ ಇದ್ದೇನೆ. ಇದು ನನ್ನ ನೀತಿ-ಧೇಯ ಮತ್ತು ಧೋರಣೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಂದಲೂ ಸಹಕಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಂದಲೂ ಸಹಕಾರ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ನಾವು ಉಭಯ ಪಕ್ಷಗಳವರೂ ಭುಜಕ್ಕೆ ಭುಜ ಕೊಟ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ದುಡಿಯೋಣ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಚೆನ್ನದ ನಾಡನ್ನಾಗಿ ಮಾಡೋಣ. ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಬೆಂಬಲಗಳು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಹಾರೈಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚಗಾವಿ.—ಈಗತಾನೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಎರಡು ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ಅದರ ಸಾಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಅನುಮಾನವುಂಟಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಆ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ರೀಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವರೇ !

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ಚಿಕ್ಕಕರ್ ಕಮಿಷನನ್ನು ಕಾವೇರಿ-ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ನದಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕಕರ್ ವಿಚಾರಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿವೆ ಅವುಗಳ ನೈರಾ ನಾವೀಗ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯ ವಿಚಾರ ಬಂದರೆ ಅವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡೋಣ ಯಾವುದನ್ನೂ ನಾನು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ನಾಡಗೌಡ.—ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ಹೊಸದೇನೂ ಅಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಬೇಗಮಾಡು ಮಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಆ ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತ ಮುಗಿದಿದೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಸ್ಟೇಜಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದರ ಬಲನಾರೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಕೇಳುತ್ತಿರಬಹುದು ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸೋಣ ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಎಸ್.ಮೇಟ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ತಕರಾರಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗಾರೇ ಒಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸೂಚಿಸಿರತಕ್ಕ ಕನ್ಸೆಷನ್ಸ್‌ನ್ನು ರಿಟ್ರಾಕ್ಟಿವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಾಟರ್‌ಬೋರ್ಡಿನವರು ಹಿಂದೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ 1965 ರಿಂದಲೂ ಜನರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲಾಗಿದ್ದರೆ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಸುಮಾರು 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಧಿಕ ರಾಶಿವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅಕ್ರಮವಾದ ರಾಶಿ. ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ರಿಟ್ರಾಕ್ಟಿವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಾರ್ಯೋಪಪನ್ನವರಿಗೆ ಲುಕ್ಸಾನಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಾದ ಒಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಾರ್ಯೋಪಪನ್ನವರು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿ ಆ ಅಧಿಕ ರಾಶಿ ಹಣವನ್ನು ಉತ್ತರಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಆಗ ಯಾವ ನಷ್ಟವೂ ಕಾರ್ಯೋಪಪನ್ನಿಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಯಾವ ವಿವರಗಳೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಏನಿತ್ತೋ ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಮಾಡಿದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I would like to know whether it would be correct to meet the cost of free water charges from the Government revenues; and if it is given retrospective effect the entire cost of free water, I take it that the cost would be met from the Corporation : Am I correct ?

Sri VEERENDRA PATIL.—Yes.

Sri G. DUGGAPPA.—May I know what is the opinion of the Government about de-scheduling certain communities from the list of Scheduled Castes and Scheduled tribes and whether Mysore Government has intimated its opinion to the Central Government ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I do not remember what has transpired. I have to look into the files and find out. How many letters have been written and what we have represented, what was the stand taken by the Mysore Government—without going into details, it is not possible for me to say anything off-hand.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟರ್ ಬತ್ತಕ್ಕೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕನ್ಸೂಮರ್ ಮೇಲೆ ಭಾರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಕನ್ಸೂಮರ್‌ಗೂ ರೈತನಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ 21 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಈ 21 ರೂಪಾಯಿಯ ಒಂದು ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರೈತನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕನ್ಸೂಮರ್‌ಗೂ ಕೂಡ ಭಾರ ಇಳಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—21 ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಗೆ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನೀತಿ ಹೇಳಿದೆ. ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಲಾಭ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಾನಿ ಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ದುಡ್ಡುಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಅಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕದಿಂದ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳುವಾಗ ಬಸ್ತದ ಬೆರೆ ಕ್ಲಿಂಟನ್ ಬೆರೆ 3 ರಿಂದ 5 ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಜೋಳದ ಬೆರೆಯನ್ನು ಎರಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ಏನು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಜೋಳವನ್ನು ಲೇವಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ಹೇಗೆ? ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ಬೆರೆಯನ್ನು ಎರಿಸಿದ್ದೀರಾ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ (ಅಹಾರ ಶಾಖೆ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಜೋಳದ ಬೆರೆ ಇವತ್ತು ಲೇವಿ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ರೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ (ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ).—ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಯೋಜನೆಯು ಎನಾದರೂ ಇದೆಯೇ? ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಲ್ಲದೇ ರೈತರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆ ಗಳನ್ನು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ರೀ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಅವರು ಕೆಲಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಅಗಾಗ್ಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ, ಪ್ರತ್ಯವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

Mr. SPEAKER.—Now I shall put all the amendments to vote. The question is—

“That the following words shall be added at the end of the motion of Thanks to the Governor’s address but regret that—

- (i) the address has failed to unequivocally condemn the Mahajan Commission report on the Maharashtra—Mysore and Mysore—Kerala border issue as inconsistent and suggest an immediate solution on the democratic lines based on the wishes of the people from the border areas;
- (ii) the address has failed to initiate realistic approach in levy procurement drive by adopting a simple machinery and exempting the small holders of land from payment of levy in food grains;
- (iii) the Governor has failed to boldly declare that the talk of land reforms is only a show and not a reality as the Land Reforms are not in the real interest of the actual cultivator or tenant.”

The amendment was negatived.

The question is:

“That the following words shall be added at the end of the motion: “but regret that the Council of Ministers have failed—

- (i) to make adequate provision for the progress of Scheduled Caste and Scheduled Tribes in the field of education as the

percentage of literacy of Scheduled Caste and Scheduled Tribes is below 5 per cent whereas the State (average) percentage of literacy is 25.4 per cent ;

- (ii) to take adequate measures for eradicating the evil of untouchability in the rural parts ;
- (iii) to take steps to grant land to landless and also to take immediate steps to make the tiller as the owner of the land ;
- (iv) to take steps to exempt "levy" to the small land holders upto 5 acres in North Kanara District ;
- (v) to take steps to implement, the rehabilitation of landless agricultural labourers schemes in the State ;
- (vi) to make provision in all developmental schemes in both plan and non-plan schemes, to allocate 18 per cent of the total allotted budget, for the welfare of scheduled castes and tribes in all departments ;
- (vii) to take steps to give representations to Scheduled Castes, and tribes in all committees Boards corporations constituted by Government in order to create equal opportunities and to give special safeguards as guaranteed in the Constitution of India ;
- (viii) to mention in the address about the development of scheduled castes and tribes in the field of small scale industries ;
- (ix) to mention in the address about the constitutional safeguards and their implementation of the scheduled castes and scheduled tribes in services in the development of education facilities and create minimum programme of housing, food and cloth to the neglected section of the society'."

The amendment was negatived.

The question is :

"That the following be added at the end of the motion : 'but regret to note—

- (i) that the Government has failed miserably in implementing the true democracy in the State in respect of the Taluka Development Board's elections as the entire election machinery was not free from political pressure and the elections were carried illegally, improperly, high-handedly without caring for rules and regulations resulting in a number of writ petitions and election petitions ;
- (ii) that the Government has failed to maintain purity in the elections by mis-utilising the scarcity conditions and distribution of foodgrains supplied by Bharat Sevak Samaj to distribute among the poorest class ;

(MR. SPEAKER)

- (iii) that the Government has failed to take up adequate relief measures in the scarcity area to complete the works on hand to safeguard the funds spent ;
- (iv) that the Government has not introduced any effective developmental schemes in respect of co-operative movement in comparison with other States ;
- (v) that the co-operative movement has been paralysed and is deteriorating day by day due to lack of efficiency, lack of knowledge in co-operation and purity in administration, resulting in the increase in quantum and decrease in quality ;
- (vi) that the Co-operative Department has shown no tangible result either in the industrial side or in the co-operative farming but only concentrating its efforts in harming and harassing the political opponents working in the field of co-operation ;
- (vii) that the Government has failed even in implementing an uniform primary education act in the State even though 12 years have lapsed after re-organisation. Differential treatment in the field of education is the result of this failure ;
- (viii) that the Government has continued unconstitutionally the District School Boards in the Bombay Karnatak area with a view to help their partymen ;
- (ix) that the Government has miserably failed in eradicating corruption and inefficiency prevailing in all the departments ;
- (x) that the Government has failed to take suitable steps in nationalising the private electric licensees in the State which has resulted the public with discriminatory treatment in getting the power supply ?
- (xi) that the Government has failed to eradicate the problem of unemployment by sponsoring adequate industries ;
- (xii) that the Government has failed in the proper implementation of the Khadi Board, Social Welfare activities ;
- (xiii) that the Government has failed in implementation of the principles of Mahatma Gandhiji especially in the field of prohibition, taxation, removal of untouchability, village industrialisation, etc.’’

The amendment was negatived.

The question is :

“That the following words shall be added at the end of the motion : ‘ but regret that—

- (i) the Government has failed to give the citizens of Bangalore, the benefits in respect of free allowance and revised lower

rates for excess water retrospectively though the Estimates Committee has clearly pointed out that the Bangalore Water Supply and Sewerage Board has made during last 3 years a profit of Rs. 45 lakhs, after allowing higher rate of interest payable to Government and allowing 28 per cent wastage of water ;

- (ii) the Government has failed to give relief in respect of property tax that is now arbitrarily charged to charitable institutions like schools, students hostels and other public and charitable institutions ;
- (iii) the Government has failed to run B.T.S. Buses in Bangalore City according to schedule, in reducing waiting line at Bus Stops and in stopping pilferage and misbehaviour of conductors ;
- (iv) there is inordinate delay in respect of construction of the sub-way near Krishnarajendra Market which has caused great hardship to the public and caused heavy loss to the merchants ;
- (v) Government has failed to check the large scale corruption prevailing in Bangalore City Corporation and the harassment that the public are subjected to get their plans, licences etc. ;
- (vi) Government has failed to check malpractices in some of the privately managed schools and the collection of abnormal and unauthorised fees, donations, etc., by the managements ;
- (vii) Government has failed to take steps to replace the fused street lights particularly in extensions and undeveloped areas ;
- (viii) Government has failed to provide in Fair Price Depots, food quality rationed articles at fair rates ;
- (ix) Government has failed to take suitable steps to check mal-administration in many Co-operative Societies and the group politics particularly in the Bangalore City ;
- (x) Government has caused heavy national loss by its wavering policies in the matter of education ;
- (xi) Government has failed to give 50 per cent D.A. contribution to Bangalore City Corporation as given to all the other local bodies ;
- (xii) Government has not given the legitimate share of Motor Vehicle Tax to the Bangalore City Municipal Corporation.
- (xiii) Government has failed to provide water mains to revenue pockets and other undeveloped areas like Thyagarajanagar, Dasarahalli, Ashokanagar, etc. ;

(MR. SPEAKER)

- (xiv) Government has failed to provide employment to young men in the State including technically qualified men ;
- (xv) Government has failed to locate all subordinate civil and criminal courts in one place though there has been a demand in this behalf for the last 40 years ;
- (xvi) Failure of the Government to grant withheld portion of the enhanced Dearness Allowance to the State Non-Gazetted Officers ;
- (xvii) Government has failed to satisfactorily settle the problems of revenue sites in Bangalore City purchased by poor and middle class people for *bona fide* house building purposes without undue heavy burden ;
- (xviii) Government has failed to free people of Bangalore City from the mosquito nuisance'."

The amendment was negatived.

The question is :

"That the following words shall be added at the end of the motion :
'but regret that—

- (i) the party in power had subverted the Government machinery to its advantage and to the disadvantage of the parties in opposition in the recent Taluka Board elections as a result of which the elections were not held in fair and genuine democratic manner and the party in power used all types of corrupt practices and threw away all canons of democratic conventions to the winds ;
- (ii) Government has failed to eradicate the evils of untouchability prevailing in rural areas of the State ;
- (iii) the Government machinery is suffering from evils of casteism, communalism, nepotism and corruption from top to the bottom as a result of which common man has lost faith in the Government ;
- (iv) Government has failed to provide drinking water wells to all villages in Mysore State treating it on top priority basis ;
- (v) Government has failed to utilise co-operative societies to cater to the needs of the poor and the needy and to prevent it from misuse of funds, etc. ;
- (vi) Government has failed to provide employment to the growing number of the educated ;
- (vii) the Police Department has failed to check smuggling of essential foodgrains into Maharashtra on Gulbarga border ;

- (viii) Government has failed to run efficiently the State owned concerns and State controlled industries to the best advantage of the State causing huge loss to the State exchequer ;
- (ix) Government has failed to guarantee the minimum wages to agricultural labourers ;
- (x) Government has failed to fix minimum and maximum salary to the Government servants in accordance with the declared object of socialistic pattern of society to start with.' "

The amendment was negatived.

The other amendment moved by Sri Jayaprakash Narayan :—

The question is :

“That the following words shall be added at the end of the Motion of Thanks to the Governor's Address :—

‘But regret that—

- (i) no concrete steps have been taken regarding the “removal” or “improvement” of slums in Bangalore Corporation ;
- (ii) no concrete liberalized proposals have been made to provide house sites to the hut-dwellers and other slum dwellers by City Improvement Trust Board, Bangalore ;
- (iii) plan amounts in Social Welfare Department have not been fully utilised to the best advantage of scheduled castes ;
- (iv) there is no planned dynamic programme to continue the policy of nationalisation in the Department of Mining ;
- (v) there is a failure in safeguarding and protecting the basic rural industries in Sericulture ;
- (vi) corruption and black marketing have not been put down ;
- (vii) the problem of unemployment has not been solved ;
- (viii) a rational policy in relation to land reforms and the need for abolition of land revenue has not been enunciated ;
- (ix) there is no programme to introduce prohibition for the fulfilment of Gandhiji's dream of New India and to bring the new hope to the millions ;
- (x) Government has failed to take measures for getting the Kannada speaking majority areas in the neighbouring States and also to name the State as “Karnataka” ;
- (xi) ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಮತ್ತು ಗೇಣಿದಾರರುಗಳಿಗೆ ಅಹಾರಧಾನ್ಯ ವಸೂಲಾತಿ ಯಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡದೆ, ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಂದ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದು ರಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿರುವುದು’.”

The motion was negatived.

(MR. SPEAKER)

Amendment by Sri Nagappa :—

The question is :

“That the following words shall be added at the end of the motion :

‘But regret that—

The address does not contain important matters, pertaining to general administration in State, since there is no security of property and life’.”

The amendment was negatived.

Amendment moved by Sri M. S. Krishnan :—

The question is :

“ That the following words shall be added at the end of the motion :

‘But regret that Government has failed to—

- (i) implement the Land Reforms Act as well as to enunciate a proper policy regarding the implementation of the same ;
- (ii) take such steps as would prove the Central Government to accept the Mahajan Commission award and implement *in toto* ;
- (iii) abolish the outmoded system of land revenue ;
- (iv) formulate a progressive and proper policy in regard to planning ;
- (v) obtain adequate and due financial assistance from the Central Government to implement the State Plan in the interests of the people ;
- (vi) enunciate a suitable policy in respect of fixing in prices of essential commodities of life and foodgrains such as rice, sugar, etc., and the need for taking effective steps to arrest the same ;
- (vii) enunciate any policy in respect of the acute unemployment problem in the State ;
- (viii) take effective steps to put down corruption and black marketing ;
- (ix) take action in the direction of payment of salaries of teachers in private aided primary schools ;
- (x) take adequate and effective action against mushroom growth and existence of several non-functioning/non-effectively functioning privately run schools with grants from Government ;

- (xi) take any steps to stop the deteriorating conditions in several Government owned or Government managed Industrial concerns such as Remco, Government Electric Factory, etc. ;
- (xii) enunciate a forward looking policy of strengthening the public sector as against the private sector.
- (xiii) accept retrospective effect for implementation of the recommendations of the Estimates Committee in respect of Bangalore City Water rates ;
- (xiv) name the State as "Karnataka";
- (xv) abolish the outmoded octroi levy in Bangalore and other places ;
- (xvi) take a lenient view in regard to those employees of the Government who were arrested in connection with and after the token strike on September 19, 1968 ;
- (xvii) enunciate or formulate a progressive labour policy ;
- (xviii) implement the awards of Wage Boards in respect of non-working Governments, Engineering and Textile Workers ;
- (xix) pay the pending D.A. to the N.G.O.'s of the State ;
- (xx) "accept and implement the recommendation of the Tukol Pay Commission'."

The amendment was negatived.

The question is :

"That the following words shall be added at the end of the motion :
 'But regret that the Ministers have failed—

- (i) to promote efficient and good administration in aligning themselves with partymen in the State ;
- (ii) to check the increasing number of dacoity, robbery and other crimes in the State ;
- (iii) to take a bold decision on Pay Commission's recommendations ;
- (iv) to give proper status to the Marathi language in the State ;
- (v) to eradicate social evils like corruption which is increasing, collapsing morale of administration ;
- (vi) to bring about a sense of solidarity and emotional integrity among the people of different integrating areas of the Mysore State ;
- (vii) to mention about the removal of unemployment in the State ;
- (viii) to make a reference regarding efforts to lessen the wide disparity between the rich and the poor'."

The amendment is negatived.

(MR. SPEAKER)

Amendment moved by Sri B. L. Naraya na Swamy ;

The question is :

“That the following words shall be added at the end of the motion :

‘but for the glaring omission of any reference to the failure of the Government in not even trying to improve the lot of the economically oppressed and depressed unskilled labourers and the marginal cultivators so as to enable them to lead minimum standard of life’.”

Amendment was negatived.

Amendment moved by Sri V. N. Patil :

The question is : -

“That the following words shall be added at the end of the Motion of Thanks to the Governor's Address :—

‘But regret to note—

- (i) the failure of the Council of Ministers to give guidance for the speedy and equitable implementation of the famine relief works resulting into a benefit to the vested interests and loss to the rural poor. Mismanagement in the famine relief funds and funds having been given to the coffers of the Congressmen and their henchmen, the contractors ;
- (ii) the failure of the Council of Ministers to put down the harassment of the landlord classes over the tenants who are dispossessing the tenants from their lands ;
- (iii) the failure of the Council of Ministers to put an end to the harassment over the Central Government employees who went on token strike and whose cases are advised by the Central Government to be considered sympathetically and liberally without giving scope for revenge ;
- (iv) failure of the Council of Ministers to bring forward any uniform system of education and syllabus in all the areas of Karnatak including the collegiate education and to bring forward a uniform code to govern all the Universities in the Mysore State ;
- (v) the failure of the Council of Ministers to name Mysore State as Karnataka in spite the fact that this linguistic re-alignment was to attain the cherished goal of the all round development of Kannadigas who were scattered in five different States as linguistic minorities ;
- (vi) the failure of the Council of Ministers to fulfil their promise of giving relief to the drought stricken areas and failure of the Government to give remissions and suspension

of land revenue and suspension of takavi collections in drought stricken areas ;

- (vii) the failure of the Government to fulfil its promise given on the floor of this House on 22nd December 1967 by the then acting Home Minister to visit Markhal Village and to bring peace between the two villages, Boothagi and Markhal and to withdraw cases launched against 74 persons in view of the circumstances that tension between two villages was a result of the wrong method adopted by the Deputy Commissioner, Bidar, at the instance of the Member of Parliament from Bidar and as a criminal case pending in the Court are result of political tussel between the two rival groups of the Congressmen in Bidar District and to withdraw the above cases in order to bring harmony between the two villages ;
- (viii) the failure of the Government to protect the agriculturists whose lands are being auctioned, whose moveable and immoveable properties are put to auction for recovery of takavi and land revenue arrears in addition to the procurement of levy. This is being done with the full knowledge that during March 1968 there was a hailstorm in Bidar District and the jowar was totally ruined and due to failure of rains khariif crops was zero and now the rabi crop being less than 25 per cent to 50 per cent ;
- (ix) the failure of the Government to protect the innocent voters and to give protection to the lives and respects of the villagers at Bhatboral Taluk in Bidar District where organised rowdism by the local Congress candidate resulted into axe injuries on 4 persons' heads. The Congress candidate himself hit with an axe in the very presence of the Sub-Inspector, Chincholi, and no action has been taken so far ;
- (x) the failure of the Government to put under suspension and to conduct enquiry against the Medical Officer, Humnabad, who has refused to admit the Ghatboral incident patients who were bleeding profusely and turning them out of the Hospital without even caring to give minimum human First Aid treatment in spite of the fact that this matter was brought to the notice of the Medical Officer, Bidar, Health Minister and the Chief Minister of Mysore ;
- (xi) the failure of the Council of Ministers to start developmental activities in Bidar District and to give more hospitals, high schools and college in spite of the fact that the Bidar District is one of the most backward Districts in Hyderabad Karnatak area ;

(MR. SPEAKER)

- (xii) the failure of the Government to start Upper Krishna Project work immediately ;
- (xiii) the failure of the Government to bring Kannada as the official language in all branches of administration ;
- (xiv) the failure of the Government to check the downward trend of jaggery prices of the sugarcane growers by imposing inter-district and inter-state jaggery export ban and the Government's failure to support the price resulting into the agriculturists being compelled to sell the jaggery below their cost price ;
- (xv) the failure of the Government to impress upon the Central Government to implement the Mahajan Commission Award forthwith ;
- (xvi) the failure of the Government to stop the unending expansion of the Ministry at the cost of the people for the benefit of their own party to placate the rival groups ;
- (xvii) the failure of the Government to stop the excess collections being made in Bidar Municipality against the provisions of the Municipal Act and failure to refund the excess amount collected from the agriculturists ;
- (xviii) the failure of the Government to grant patta rights to those poor peasants who are in possession of the Government waste land for more than 20 years ;
- (xix) the failure of the Government to bring uniform law to apply to all the religious and charitable institutions and the lands held by them to protect the tenants who are in possession of such lands ;
- (xx) the failure of the Government to assure employment to all the educated young citizens in Karnataka ;
- (xxi) the failure of the Government to start industries in Gulbarga Division ;
- (xxii) the failure of the Government to compel the Excise Contractors to give additional securities as per the Rule 19 of the Mysore Excise and Retail Vendors Rules, 1967, which was not collected deliberately by the Commissioner of Excise bringing lakhs together loss to the Government and exposing the Government to the unsecured position for recovering the loss to be suffered by giving only 2 months collateral security which is in contravention of the rules and to take consequential steps against the Excise Contractors ;
- (xxiii) the failure of the Government to maintain law and order during Taluk Board elections in Bidar District in spite of

the fact being brought to the notice of the Chief Minister that the Opposition parties are being attacked in Bhalki, Humnabad and Bidar Taluks during Taluk Board election'."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—All the amendments are lost. Now, I shall put the original motion to vote.

Sri K. H. PATIL.—On a point of order, Sir.

Mr. SPEAKER.—There cannot be any point of order when the opinion of the House is taken.

The question is:

"That we, the members of the Mysore Legislative Assembly assembled in this Session beg leave to thank the Governor for the address delivered to the Members of the Legislature on 13th January, 1969."

The House divided

The result of the division is: Ayes—83. Noes—35. The Ayes have it.

The motion was adopted.

REPORT OF THE MYSORE PAY COMMISSION, 1966-68

Motion to consider.

Mr. SPEAKER.—Now the Hon. Minister for Finance will formally move the motion that the Report of the Mysore Pay Commission be taken into consideration now.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I beg to move;

"That the Report of the Mysore Pay Commission, 1966-68 be taken into consideration."

Sri M. NAGAPPA.—On a point of order.

Mr. SPEAKER.—He has moved the motion. If the member points out any rule I shall consider it and give a ruling tomorrow.

Sri M. NAGAPPA.—I am sorry to say that the motion cannot be moved. It is not at all a motion.